

det til virkelighed, er 60 mio. kr. ingenting, men det er heller ikke det, der er det afgørende. Det afgørende er sådan set: Er der sket nogle forbedringer i arbejdsmiljøet de sidste 6 år? Det er der ikke. Der er øget nedslidning. Er de økonomiske muligheder for kommunerne blevet bedre? Nej, det er de ikke. Derfor har debatten her været god på den måde, at den har vist, at intentionen om at sikre bedre forhold for ældre er til stede. Det, der mangler, er at skabe fundamentet for, at kommunerne kan udføre opgaven, og her halter det.

Derfor skal jeg blot takke for en god debat, som også har vist forskellene i Folketinget, hvor regeringen jo lægger meget vægt på at understrege om ikke i åbenlyse ord, så i hvert fald i sine handlinger, at man efterhånden betragter den offentlige sektor som et produkt, og at borgerne ikke længere er borgere i samfundet, men forbrugere i samfundet. Det er det, altså forskellen mellem at være borger og det at være forbruger, der ligesom skiller Folketinget, og den debat er jo en del af den store værdidebat, som jeg også mener er væsentlig at tage her i det kommende år.

Så skal jeg bare afslutningsvis sige, som det også er fremgået her gennem de seneste par uger, at rygterne om kommunernes regnskaber for 2006 viser sig at være rigtige. Mens vi har siddet og debatteret her, er det kommet frem, at kommunerne skal spare 1,2 mia. kr. i år, fordi regeringen og Dansk Folkeparti sidste år vedtog lov nr. 492, som siger, at er der et overforbrug i 2006-regnskabet, så reduceres bloktilskuddet for 2007.

Nu går vi på sommerferie, og loven kan ikke ændres, så der skal altså til at ske en reduktion i bloktilskuddene for en lang række af de kommuner, som i dag bruger penge til ældreomsorg, og de får altså færre midler resten af året. Det er de virkelige konsekvenser af at køre en stram økonomisk politik. Så alle de ædle hensigter står altså ikke mål med den barske realitet ude i virkelighedens verden.

Kl. 16.35

Hermed sluttede forhandlingen.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):
Afstemning om de fremsatte forslag til vedtagelse vil som nævnt først finde sted i morgen.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Forhandling om redegørelse nr. R 10: Indenrigs- og sundhedsministerens landdistriktsredegørelse af 25/4 2007.

(Redegørelsen anmeldt 25/4 2007. Redegørelsen givet 25/4 2007. Meddelelse om forhandling 25/4 2007).

Sammen med denne sag foretoges:

4) Forespørgsel nr. F 45:

Forespørgsel til indenrigs- og sundhedsministeren:

»Vil ministeren på baggrund af den netop udsendte landdistriktsredegørelse redegøre for regeringens initiativer til at styrke grundlaget for en bæredygtig udvikling af landdistrikterne i en tid, hvor den regionale udvikling er blevet mere skæv og kommunalreformen og den aktuelle sygehusplanlægning har centraliseret de kommunale og regionale service- og kulturtilbud mere og mere?«

Af Kristen Touborg (SF), Jan Petersen (S), Ole Glahn (RV) og Per Clausen (EL).

(Forespørgslen anmeldt 8/5 2007. Fremme af forespørgslen vedtaget 11/5 2007).

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg gør opmærksom på, at også her finder afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse først sted i morgen, torsdag den 24. maj 2007.

Begrundelse

Kristen Touborg (SF):

Da VK-regeringen tiltrådte i 2001, blev det slået stort op, at nu skulle vi have skabt en udvikling, som indebar en langt stærkere udvikling i landdistrikterne, end vi hidtil havde set. Kort sagt: »Et Danmark i balance« blev regeringens slogan. Hvordan er det så gået? Ja, på langt de fleste områder er det hidtil mest blevet ved snak og mange pæne ord, men meget lidt handling. Fødevareministeren rejste ganske vist for et par år siden land og rige rundt og fortalte, at nu ville regeringen gøre en kæmpe indsats for landdistrikterne, idet der ville blive afsat 1,1 mia. kr. pr. år til landdistrikterne, og som ministeren sagde: Det er da også en slags penge for landdistrikterne. Det er vi faktisk fuldstændig enige i. Det er blot ærgerligt, at regeringen besluttede at halvere beløbet de første 2 år.

Kommunalreformen indebærer et yderligere pres på landdistrikterne. Vi oplever en kraftig centralisering med lukkede skoler, nedlagte plejehjem, lukkede biblioteker osv., og her hjælper landdistriktsprogrammet altså ikke, uanset om der er en halv eller en hel milliard kroner om året, idet almene servicefunktioner og uddannelsesmuligheder er en væsentlig forudsætning for, at folk bliver boende eller bosætter sig i landdistrikterne. Også på uddannelsesområdet oplever vi en kraftig centralisering, idet uddannelsesinstitutionerne bliver flyttet eller nedlagt i effektiviseringsens hellige navn.

Det er Indenrigsministeriets opgave som ressortministerium for landdistrikterne at sikre landdistrikterne rimelig service og ikke kun adgang til det via timers transport, men her kommer ministeriet let til at ride på to heste samtidig, idet man også skal holde kommunerne i kort økonomisk snor, hvilket uvilkårligt vil virke negativt på landdistriktsudviklingen.

Det forhold, at landdistriktspolitikken er omfattet af mange forskellige ministeriers ressorter, er et problem, der bør tages hånd om. Der er behov for en ordentlig koordinering. Ellers sker der let det, at regeringen giver til landdistrikterne med den ene hånd og samtidig tager med den anden hånd.

Jeg ser frem til, at vi kan få en god debat her i dag til gavn for landdistrikterne.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren. Så er det indenrigs- og sundhedsministeren.

Besvarelse

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg vil gerne starte med at tilslutte mig det sidste fromme ønske fra hr. Kristen Touborg om, at vi nu får en god og konstruktiv debat. Med det vil jeg også gerne takke for, at denne forespørgselsdebat er rejst. Det hænger sammen med, at regeringen lægger meget vægt på, at vi har en aktiv udvikling i landdistrikterne. Derfor synes jeg også, at det efterhånden er en god tradition, vi har udviklet i Folketinget ved med mellemrum at tage en sådan debat om landdistrikterne.

Jeg synes også, at debatten er kærkommen, fordi det giver mig en lejlighed til at fremhæve nogle af de væsentligste initiativer, som regeringen har taget på landdistriktsområdet de seneste

år. Initiativerne, der er beskrevet i landdistriktsredegørelsen, fortjener nemlig i høj grad at blive fremhævet, og det vil jeg selvfølgelig benytte lejligheden til. Men før jeg gør det, vil jeg gerne opholde mig lidt ved det udgangspunkt, der er bag forespørgslen her i dag, som i min optik jo er noget ensidigt og noget dystert.

Jeg synes, det kan være værd at fremhæve bare nogle ganske få ting – fire ting – om udviklingen i de danske landdistrikter og på regionalt niveau.

Kl. 16.40

For det første: Danmark er i disse år præget af en hel ualmindelig fordelagtig økonomisk udvikling med en historisk lav ledighed, og faldet i ledigheden gælder glædeligvis over hele landet. For alle regioner er ledigheden i dag markant lavere end for 10 år siden. Man kan f.eks. fremhæve et udkantsområde som Lolland, hvor ledigheden er faldet relativt meget i løbet af 2006, sådan at ledigheden på Lolland nu nærmer sig niveauet på landsplan. Rejser man i de dele af landet og læser den lokale avis, Lolland-Falsters Folketidende, vil man endda med mellemrum kunne se positive artikler, hvor folkevalgte på Lolland udtrykker sig positivt om øens fremtidsudsigter. Det er sådan set nye toner.

For det andet: Der er ingen tegn på generel affolkning af de danske landdistrikter. Befolkningstallet for landdistriktsområderne har været stabilt gennem de seneste 12 år. Alene i de såkaldte udkantsområder, udkantskommuner, er befolkningstallet faldet en smule, det medgiver jeg, men vi taler om meget, meget små tal. I 2006 boede der fortsat ca. 170.000 mennesker i udkantskommunerne, hvor tallet 10 år tidligere var ca. 4.000 højere.

For det tredje: Der har de seneste år været en positiv og stort set identisk udvikling i de personlige indkomster i alle typer af danske kommuner, og de regionale forskelle i skattepligtig indkomst er faktisk snævret ind.

For det fjerde: Det danske samfund er præget af stor mobilitet, og det er jo noget af det, der skaber styrken i det danske samfund, og det kommer i høj grad også landdistrikterne til gode. Det høje pendlingsniveau betyder nemlig, at rigtig mange danskere hver dag tager deres indkomst med hjem til et lokalområde beliggende i et landdistrikt.

Den entydige og voksende skævhed i den regionale udvikling, som forespørgslen lægger op til, er med andre ord meget vanskelig at få øje på i virkelighedens verden. Med det lægger jeg så

ikke op til, at vi skal slække på opmærksomheden i forhold til landdistrikterne. Det skal vi ikke, og det har regeringen bestemt heller ingen planer om.

Med kommunalreformen har større og mere bæredygtige kommuner set dagens lys. Reformen har dermed fremtidssikret den decentrale, offentlige sektor og reelt forebygget, at manglende bæredygtighed i de små kommuner kunne lede til en udvikling med centraliseringer.

Det er et aspekt, der skal trækkes med ind, også når man ser på den måde, de nye kommuner griber opgaven an på. Man skal hele tiden prøve at tænke over, om end det jo altså så nu bliver hypotetisk, hvad alternativet ville være. Hvad var det for en situation, man ville sætte de mindste af de gamle 271 kommuner i, hvis man ikke havde skabt en mere bæredygtig struktur?

De nye, stærke enheder udgør et bæredygtigt fundament for en styrket indsats, også for landdistrikterne. Og det hænger sammen med, at kommunerne nu fremover udgør en primær ramme om udviklingen i landdistrikterne. F.eks. er ansvaret for den lokale erhvervsservice blevet samlet i kommunerne. Det giver langt bedre forudsætninger for at tilbyde en sammenhængende erhvervsservice af høj kvalitet baseret på nærhed og en tæt kontakt til det lokale erhvervsliv, så man kan udnytte lokale styrkepositioner. Erhvervspolitikken er med andre ord rykket tættere på virksomhederne.

Kommunerne har også overtaget hele plankompetencen for det åbne land. Det skaber grundlag for en mere helhedsorienteret fysisk planlægning. Fremover kan kommunernes målrettede præge udviklingen lokalt ud fra kendskabet til lokalområdernes styrke og udfordringer. Kommunerne og de folkevalgte lokale politikere har fået større ejerskab over deres egen geografi, kunne man sige.

Reformen styrker samtidig grundlaget for en sammenhængende kommunal landdistriktsindsats, hvor der også tænkes på tværs af traditionelle sektorgrænser. Det er i den sammenhæng vigtigt, at kommunerne griber bolden og udnytter de nye, forbedrede rammer for at sikre en bæredygtig udvikling i landdistrikterne.

Regeringen har ved flere lejligheder – jeg har gjort det, og fødevarerministeren har gjort det – opfordret kommunerne til at formulere en særskilt politik for landdistrikterne. En landdistriktspolitik kan netop bidrage til at understøtte sammenhængen i kommunens indsats i landdistrikterne. Jeg er glad for at kunne konstatere,

at de nye kommuner i betydelig udstrækning har fulgt opfordringen. Det vidner om, at landdistrikterne i høj grad er på dagsordenen i de nye kommuner, og at en sammenhængende landdistriktsindsats prioriteres, nu altså med et helt nyt afsæt, nemlig det afsæt, at man inden for den samme kommune måske både har et stærkt centrum og et stort opland med de muligheder, det giver.

Kl. 16.45

I forlængelse af kommunalreformen har regeringen sammen med Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre gennemført en finansieringsreform, som i høj grad er til gavn for udkantsområderne og mange af de typiske landdistriktskommuner. Det nye udviklingssystem er samtidig fremtidssikret mod nye skævheder. Dynamiske udviklingsmekanismer sikrer, at reformen imødegår øgede skævheder i fremtiden og så at sige fanger dem op på forhånd.

Regeringen gør endvidere en særskilt indsats for de særlig vanskeligt stillede kommuner. Vi afsætter årligt 180 mio. kr. til puljen til særlig vanskeligt stillede kommuner, og i år, hvor kommunalreformen skal implementeres endeligt, er puljen midlertidigt forhøjet med 150 mio. kr. Og som noget nyt i det regi har vi også introduceret de særlige udviklingsaftaler, som foreløbig er indgået med Lolland og Bornholm, som skaber planlægningsrum og planlægningsro og en ordentlig tidshorisont for det lokalt forankrede arbejde med at drive en udvikling frem de pågældende steder. Jeg er for tiden også i dialog med Langeland som et andet typisk landdistriktsområde om at indgå en tilsvarende fremadrettet udviklingsaftale.

Så vil jeg også gerne fremhæve regeringens nye landdistriktsprogram, som vil være en af de helt centrale grundpiller i de kommende års indsats for at sikre vækst og bæredygtig udvikling i landdistrikterne. Regeringen har sammen med Dansk Folkeparti aftalt at investere mere end 6 mia. kr. i landdistrikterne i perioden frem til 2013. Den ene halvdel finansierer vi selv, og EU bidrager med resten. I de første 2 år, 2007 og 2008, er der afsat 560 mio. kr. om året. Det er en massiv satsning, som vil skabe flere arbejdspladser, gøre det mere attraktivt at bo på landet, udvikle fødevarerbranchen og styrke miljøet, kort sagt sikre bæredygtig udvikling i landdistrikterne.

Et meget vigtigt element i gennemførelsen af landdistriktsprogrammet er etableringen af de såkaldte lokale aktionsgrupper. Regeringen er

nemlig af den klare opfattelse, at vi når længst med en udvikling, der er baseret på nærdemokrati, på lokalt medejerskab, altså på lokale ideer, lokale initiativer. Derfor har det også været vigtigt for os at give de lokale aktionsgrupper stor indflydelse på de projekter, der gennemføres i netop deres lokalområde. For samtidig at sikre en målrettet og sammenhængende lokal og regional erhvervsudviklingsindsats er det sikret, at de lokale aktionsgruppers arbejde på erhvervsområdet koordineres med de nye regionale vækstfora.

Jeg fremhæver altså her kommunalreformen, finansieringsreformen og landdistriktsprogrammet som tre helt uomgængelige initiativer, der vil styrke grundlaget for en bæredygtig udvikling i landdistrikterne. Men som det også fremgår af landdistriktsredøgørelsen, stopper regeringens indsats jo langt fra her. Regeringen har igangsat en række væsentlige tiltag på forskellige politikområder. Jeg vil ikke stå her og remse dem alle op, men dog fremhæve et par af dem, hvor regeringens flerårsplan for bæredygtig og miljørigtig husdyrproduktion fra sommeren 2006 er et oplagt eksempel. Som led i planen anvendes der 255 mio. kr. i perioden 2007 til 2009 på nye teknologier på området.

Nogle kommuner melder om problemer med private boliger af særlig lav kvalitet beliggende i det åbne land og i mindre landsbyer. Regeringen er opmærksom på, at sådanne områder kan ende i en nedadgående negativ spiral. Socialministeriet har derfor iværksat en større undersøgelse af problemets omfang, kommunernes erfaringer med den eksisterende lovgivning og behovet for nye tiltag. Det er en undersøgelse, som forventes offentliggjort efter sommerferien, og som regeringen vil følge op på med en række initiativer, når vi kender problemets omfang og har fået kortlagt viften af løsningsmuligheder.

Med strategien »Kultur i hele landet« fra 2006 lægger regeringen stor vægt på, at alle dele af landet skal nyde godt af et alsidigt og levende kulturliv. Med strategien har regeringen sat fokus på at styrke den kunstneriske udfoldelse udenfor hovedstadsområdet med udgangspunkt i det lokale engagement og de lokale ønsker. Og der følger samtidig flere penge med, idet der fra 2006 afsættes 24 mio. kr. om året til en ny kulturpulje for provinsen.

Selv har jeg netop for nylig uddelt 21 mio. kr. fra Indenrigs- og Sundhedsministeriets Landdistriktpulje – midler, der er gået til 151 forskellige projekter, store som små, spredt over hele

landet, og fælles for dem er, at de alle har et klart udviklingsperspektiv, og at de alle gennemføres med udgangspunkt i et lokalt fæstet engagement og lokalbefolkningens virkelyst. Jeg kan samtidig fortælle, at kommunalreformen har inspireret til mange af initiativerne. Der er bl.a. givet støtte fra landdistriktpuljen til 26 projekter, der skal resultere i udarbejdelse af landdistriktspolitikker.

Kl. 16.50

Regeringens mange initiativer og de positive udviklingstendenser, som jeg fremhævede til en start, er naturligvis ikke ensbetydende med, at der ikke findes udfordringer på landdistriktsområdet. Det gør der bestemt. F.eks. kan der være områder, der føler sig ramt af konkrete lokale eller regionale politiske prioriteringer. Men jeg vil gerne understrege, at forespørgslen tegner et alt, alt for simpelt og alt, alt for unuanceret billede, når sådanne prioriteringer tolkes som en generel centraliseringstendens i kommunalreformen.

Ikke nok med det, jeg synes faktisk også, at man dermed underkender den store indsats og de vigtige politiske prioriteringer, der træffes på kommunalt og regionalt niveau af lokalt og regionalt folkevalgte politikere. Det overordnede mål med disse løbende prioriteringer på det kommunale niveau og det regionale niveau er jo at sikre den bedst mulige balance mellem kvalitet og nærhed i den offentlige service.

Lad mig prøve at illustrere det, og lad os tage sundhedsområdet. Den aktuelle sundheds- og sygehusplanlægning i regionerne skal sikre høj kvalitet i behandlingen uanset tid og uanset sted, og regionernes planlægning vil derfor over tid føre til en samling af specialer og en samling af akutmodtagelser med henblik på at øge kvaliteten i sundhedsvæsenet. Men målet er samtidig at give behandling så tæt på borgerne som muligt, og derfor vil der også blive udviklet nye behandlingstilbud i lokalområderne.

Der ligger en enorm udviklingsopgave i at centralisere og decentralisere på en og samme tid, sådan at vi vægter kvaliteten i behandlingen på de højt specialiserede områder og vægter nærheden på en måde, der kan skabe størst mulig tryk for borgerne.

Det er blot et eksempel på et sted, hvor der skal ske en produktudvikling, som også vil komme de tyndere befolkede områder til gode i form af en oprustning på hele det præhospitale område og i form af en omstilling i almen praksis væk fra solopraksis til udvikling af større læ-

gehuse med flere kompetencer under samme tag og med en i virkeligheden nemmere og tættere adgang til behandling i langt, langt de fleste tilfælde.

På de fleste andre offentlige serviceområder er det jo kommunalbestyrelserne, der har til opgave at sikre den bedst mulige balance mellem faglig kvalitet og nærhed. Det gælder f.eks. på folkeskoleområdet, et område, som ofte fremhæves i landdistriktsdebatten. Her skal det fremhæves, at regeringen vil give kommunerne større frihed til at organisere skolestrukturen i overensstemmelse med lokale forhold, f.eks. i form af fælles ledelse for mindre skoler. Det agter regeringen at stille lovforslag om i næste folketingsssamling.

Sammen med det rådgivende udvalg på landdistriktsområdet har jeg samtidig igangsat en større undersøgelse, der skal belyse, hvilken betydning eksistensen af en skole har for udviklingen i et lokalsamfund beliggende i et landdistrikt. Det er en undersøgelse, som forventes afsluttet i starten af 2008, og som forhåbentlig vil bidrage til at kvalificere debatten på området.

Se, den kommende tid handler i høj grad om at udfylde og udnytte de gode rammer, som kommunalreformen og det nye landdistriktsprogram giver for en sammenhængende og styrket indsats til gavn for landdistrikterne. Regeringen vil gerne melde sig i det kor, der har stor tillid til, at de nye, stærke kommuner vil løfte opgaven med konstant blik for den rette balance mellem nærhed og kvalitet i tilbuddene. Det kor melder vi os i, også selv om vi måske til en start skal stå og synge næsten solo i et Folketing, hvor der åbenbart er en udpræget mistillid til, at kommunerne magter den her opgave.

Den tillid har vi, for derved kan der sikres offentlige velfærdsydelser af høj kvalitet for borgerne i hele landet, så det sikres, at det fortsat er attraktivt at vælge at bosætte sig på landet.

Til sidst vil jeg endelig fremhæve den måske allervigtigste grund til at se med optimistiske øjne på udviklingen i landdistrikterne. Jeg tænker på de mange engagerede og virkelystne mennesker, der bor på landet, og som med stor energi engagerer sig i udviklingen og i livet i deres lokalsamfund.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ministeren. Så går den egentlige forhandling i gang, og det er hr. Touborg som ordfører for forespørgerne.

Forhandling

Kristen Touborg (SF):

I takt med at Danmarks liberale parti, Venstre, har fået mere magt i det danske samfund, er magten blevet stadig mere centraliseret. Derfor har SF gjort det til en tradition, at vi cirka en gang om året tager initiativ til en debat i Folketinget om landdistrikternes vilkår. For vi ved, at hvis ikke oppositionen holder øje med regeringen, løber centraliseringen løbsk, og al udvikling i landdistrikterne bliver til et spørgsmål om, hvor store eller hvor små smuler der kan videreformidles fra EU's strukturfonde i en række mindre erhvervspolitiske tiltag eller puljer, og det synes vi altså er for pauvert.

Kl. 16.55

Selv om man kan se med megen sympati på, at EU forsøger at igangsætte en række tiltag i EU's udkantsområder, må man for det første sige, at Danmark ikke burde stå allerførst for. Der er større behov for at dække Øst- og for den sags skyld Sydeuropa. For det andet burde det være en naturlig opgave for det danske Folketing, at man med Indenrigsministeriet i spidsen forsøgte at sætte mere gang i hjulene, så der kommer mere gang i bosætningen i landdistrikterne, så de ikke blot står tilbage som kønne kulisser. Her mener vi der kan gøres meget.

Selv om opsvinget har sat gang i hjulene i det danske samfund, oplever udkantsområderne stadig en svag vækst. Problemerne er i høj grad isoleret i visse landdistrikter i f.eks. Nordjylland, Sydfyn, Bornholm osv. Her kunne gøres meget mere både af hensyn til beskæftigelse og miljø. F.eks. kunne man på Bornholm, Samsø og Læsø gå ind og se på selvforsyning med energi. Man kan jo sige, at vindenergi, biomasse, brintenergi, solvarme osv. egentlig burde ligge på den flade hånd, når man tænker på, at landdistrikter i sigens natur er fjernt fra kollektive energiforsyningskilder.

På fødevarerområdet kunne der også gøres meget mere. EU's landbrugspolitik giver nu mulighed for, at man kan yde målrettet støtte lige præcis til landdistrikterne, men den mulighed har regeringen desværre forpasset, og det er synd. For med de nye EU-regler kunne man i landdistrikterne med rigelig arbejdskraft udvikle mere arbejdskraftintensive produktioner som f.eks. økologisk jordbrug m.m. Men Danmarks liberale parti ønsker tilsyneladende ikke at indskrænke de store landbrugs fortsatte malkning af EU's landbrugsordninger.

I disse år ser vi også de mere kedelige effekter af kommunalreformen. Stadig flere skoler nedlægges, men hvad kommer det til at betyde for kulturlivet i landdistrikterne? Jeg kunne godt være bange for, at kulturlivet i små samfund tyndes endnu mere ud, for skolerne har traditionelt været mødestedet for en lang række borgere i lokalsamfundet. Jeg er i hvert fald spændt på at se, hvad regeringens udredning vil sige desangående. Jeg mener, at vi, mens vi venter, skal tøve med at nedlægge skoler lokalt eller måske satse på nogle modeller, hvor de små skoler fortsætter som fødeskoler og lignende.

Afslutningsvis vil jeg foreslå, at regeringen mere målrettet kigger de regionale vækstfora over skulderen og ser på, hvad de målrettet gør for at skabe vækst og udvikling i landdistrikterne. Jeg tror, man kan sige uden at fornærme nogen, at vækstforaerne i dag præges af repræsentanter fra de større byer, større virksomheder, de store erhvervs- og interesseorganisationer og de store uddannelsessteder. Det er for så vidt o.k., men de bør også have arbejdet med landdistrikternes vilkår inde på nethinden, hvis vi skal undgå at få et endnu mere skævt Danmark end det, vi allerede har.

Jeg vil derfor på vegne af S, RV, SF og EL fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at en bæredygtig og demokratisk udvikling i landdistrikter afhænger af mulighederne for udvikling af lokale arbejdspladser og service, bosætningsmuligheder, lokal kultur samt lydhørhed og involvering fra Folketinget og kommuner. Folketinget beklager regeringens afvisning af at benytte frivillig modulation af landbrugsstøtten til brug for landdistriktsudvikling.

Regeringen pålægges at komme med forslag til

- en målsætning for udviklingen inden for dansk landbrug, dels med hensyn til antallet af landbrugsbedrifter og størrelse, dels for udviklingen af økologisk landbrug, og
  - hvordan principper fra andelsbevægelsen kan fremme erhvervsudviklingen i landdistrikterne.
- Derudover skal regeringen følge op på
- undersøgelsen af skolens betydning for landdistrikterne og i samarbejde med kommunerne arbejde på, at der findes undervisningstil-

bud på folkeskoleniveau og på ungdomsuddannelser i landdistrikterne i fremtiden,

- at arbejdet i de regionale vækstforaer er med til at sikre udviklingen i landdistrikterne i samarbejde med kommuner og lokale aktionsgrupper, og
- at internetkommunikationen fortsat udvikles i landdistrikterne.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 76):

Kl. 17.00

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Den første spørger er hr. Allan Niebuhr.

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Nu er det jo i hvert fald dejligt, at der ude i virkeligheden ikke ser helt så dystert ud, som ordføreren gerne vil have det til at se ud.

Jeg vil gerne spørge ordføreren: Med det landdistriktsprogram, som blev vedtaget af regeringen og Dansk Folkeparti for ikke så forfærdelig længe siden, blev der afsat midler til brug af de lokale kræfter i landdistrikterne. Kan ordføreren fortælle mig, hvordan det beløb ser ud i forhold til det tilsvarende beløb, da den nuværende regering overtog magten i 2001?

Jeg kræver ikke, at det skal være på kroner og øre, men jeg vil gerne have tendensen for, hvordan situationen ser ud med tildelingen til det lokale arbejde i landdistrikterne, i forhold til da vi overtog efter den nuværende opposition.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Der er forskelle i forudsætningerne fra dengang, den nuværende regering overtog magten her i landet, og så efterfølgende, i og med at EU har haft forskellige programmer.

Det er korrekt, at der er sat et større beløb af nu, end der f.eks. var i år 2000. Men samtidig vil jeg da godt sige, at fødevareministeren faktisk rejste land og rige rundt og lovede landdistrikterne 1,1 mia. kr. pr. år i hele planperioden, og jeg synes måske ikke ligefrem, det tjener ham til ros, at det blev halveret. Jeg tror såmænd ikke, det kun er fødevareministerens skyld. Jeg tror såmænd nok, at finansministeren måske har en smule med sagen at gøre. Men det synes jeg ikke tjener regeringen til ros.

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Det er jo meget symptomatisk for det her, for selv med det nedsatte beløb – som jo ikke er nedsat, men blot henlagt, for det er sådan, at der ikke er taget en eneste krone af de 1,1 mio. kr., de kommer, og de kommer inden for perioden frem til 2013, hvilket ordføreren ganske udmærket ved – så ligger vi altså på over en fordobling af, hvordan situationen så ud, da vi overtog efter den nuværende opposition i 2001.

Så vil jeg godt spørge om økologisk landbrug, som ordføreren jo også var inde på: Er det korrekt, at der i det nye landdistriktsprogram er afsat ekstra mange midler til netop økologisk landbrug? Og jeg vil gerne spørge ordføreren, om der i øjeblikket efter den viden, som ordføreren har, er nogen, der ligefrem står på venteliste for at komme i gang med at få økologisk landbrug med støtte fra staten.

Kl. 17.05

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Der er i alt afsat lidt flere midler til området økologisk landbrug. Men samtidig må man jo sige, at der også pr. hektar er reduceret i den mængde tilskud, der gives. Jeg synes ikke, det er alt for tillidvækkende, at vi ikke kan få et klart svar på, om der altid vil være penge til rådighed til en tilstrækkelig økologiomlægning, hvis der bliver et stort behov for det. Jeg synes måske, det ville klæde regeringen at give en garanti for, at det er der under alle omstændigheder.

(Kort bemærkning).

Erling Bonnesen (V):

Jeg kunne forstå på ordføreren, at vi nu skal til at have skolestruktur på dagsordenen her i Folketingssalen, og det er jo ganske interessant at høre det fra SF. Det er jo vores holdning i Venstre, at det er en lokal prioritering og beslutning.

Men jeg vil gerne spørge ordføreren, hvad det helt nøjagtig er, man med sine spørgsmål til regeringen her i Folketingssalen gerne vil udvirke bliver beslutningsgrundlag. Skal vi til at beslutte de konkrete lokale skolestrukturer her og nu, eller er det kun en understregning af det, vi er enige om i forvejen, nemlig at skolerne er vigtige for lokalsamfundet? For det er vi enige om.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Nej, vi skal ikke beslutte i Folketinget, om den ene eller den anden skole skal nedlægges eller bestå. Men vi skal i Folketinget sikre, at kommunerne har økonomisk råderum til at kunne opretholde et folkeskoleniveau, som man egentlig ønsker, og som forældrene gerne vil have. Det er jo der, det går skævt. Det er jo der, regeringen går ud og udpiner, udsulter kommunerne i en sådan grad og med tomme skruer på så eksakt, at de føler sig forpligtet til at overholde de økonomiske betingelser, der er. Det er der, sammenhængen er. Det er det, vi skal give mulighederne for, at kommunerne har økonomisk råderum, sådan at de også er i stand til at bevare de skoler, som de måtte mene der er behov for.

(Kort bemærkning).

Erling Bonnesen (V):

Jamen de muligheder er der jo i forvejen, for vi har danmarkshistoriens største budgetter på kommuneområdet. Det er jo aftalt i forhandlinger i enighed med KL, så den er jo i kassen. Så kan vi sige, at det jo er økonomiforhandlinger, og at det ikke umiddelbart har noget med landdistriktsredegørelser at gøre.

Jeg vil godt i forlængelse af det stille et andet spørgsmål. Der blev også nævnt vækstfora, som jeg kan forstå at SF gerne så fjernet igen. Det vil sige, at det så ville være en yderligere centraliseringstendens hos SF, hvis vi også skal til at klare det gennem ministeriet, når det angår udviklingen regionalt.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Nu ved jeg ikke helt, hvor Venstres ordfører har den holdning fra, at SF ønsker vækstfora fjernet. Det, der fremgik af mit indlæg, skulle gerne være, at vi ønsker, at vækstfora også skal beskæftige sig med landdistriktsområdet. Der har jeg sådan givet udtryk for, at jeg har en vis mistanke om, at en stor del af det, man beskæftiger sig med i vækstfora, foregår mere centralt end lige ude i landdistrikterne. Det var sådan set det, der var mit ønske.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Vi siger tak til ordføreren. Nu er det hr. Erling Bonnesen som ordfører.

Erling Bonnesen (V):

Kommunalreformen er gennemført bl.a. for at fremtidssikre det decentrale Danmark. Sammen med bl.a. landdistriktsprogrammet sikres udviklingsmuligheder og dermed et Danmark i bedre balance. De gamle kommuner havde overlevet sig selv. De faglige miljøer i de gamle kommuner var simpelt hen for små i forhold til de mange og komplicerede opgaver, som medarbejderne blev stillet over for.

Vi oplevede, at presset her fra Christiansborg for at stemme opgaverne væk fra kommunerne steg. Når der var dårlige sager i medierne, stod landspolitikerne i kø for at stemme opgaverne væk fra kommunerne, og dermed kom den decentrale model under pres. Kommunalreformen har skabt 98 stærke kommuner og 5 stærke regioner, der er bedre rustet til at levere god service til borgerne, end de gamle kommuner og amterne var. Resultatet er en bedre offentlig service i alle dele af landet og bedre faglige miljøer for de ansatte. Den offentlige service er rykket tættere på borgerne, og den decentrale model er fremtidssikret.

Kl. 17.10

Sammenlægningen af kommunerne afhjælper selv nogle af forskellene mellem landets kommuner, men ikke dem alle. Derfor har vi også fået vedtaget en udligningsreform, der øger det generelle udligningsniveau, så kommunerne sikres gode og rimelige vilkår for at tilvejebringe et serviceniveau, der imødekommer borgernes behov.

Puljen med tilskud til særlig vanskeligt stillede kommuner bevares i det nye system, og der afsættes årligt 180 mio. kr. til puljen til særlig vanskeligt stillede kommuner, og fra 2007 er puljen midlertidigt forhøjet med 150 mio. kr. i forbindelse med indkøringen af kommunalreformen. I Venstre har vi stor tillid til, at de lokale politikere kan udnytte rammerne og skabe en god service for lokal udvikling.

Lokalt kan man langt bedre udpege de rigtige lokale løsninger, så det lokale potentiale realiseres. Men ikke nok med, at der er skabt en bedre ramme for de lokale initiativer, regeringen har også taget en række konkrete initiativer, der er målrettede landdistrikterne. Et rigtig godt eksempel er »Landdistriktsprogram 2007-2013«. Gennem en massiv indsats skal der skabes et Dan-

mark i bedre balance, hvor også yderområderne får del i den gode udvikling, og hvor vi sikrer sammenhængskraften i samfundet.

De næste 7 år investeres der mere end 6 mia. kr. i landdistrikterne, hvor staten giver den ene halvdel og EU den anden halvdel. Midlerne går til at skabe flere arbejdspladser, udvikle fødevarerbranchen, styrke økologien, gøre det mere attraktivt at bo på landet, bevare vores rige natur og sikre miljøet.

Med landdistriktsprogrammet er der skabt et nyt og stærkt udgangspunkt for den fortsatte udvikling i landdistrikterne. Vækst og udvikling sikres, samtidig med at vi holder fast i regeringens ambitiøse målsætninger på miljøområdet. Også i landdistriktsprogrammet er det lokale initiativ og de lokale beslutninger i centrum. En del af pengene er øremærket til lokale aktionsgrupper, og de lokale aktionsgrupper skal sikre en høj grad af lokal indflydelse og medejerskab.

Der oprettes lokale aktionsgrupper i hele landet, men det er kun et spørgsmål om de såkaldte yderområder. Vi tager således regeringens og ministerens redegørelse til efterretning og fremsætter følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget tager indenrigs- og sundhedsministerens besvarelse af F 45 og Landdistriktsredegørelse 2007 – afgivet af indenrigs- og sundhedsministeren og fødevarerministeren – til efterretning.

Folketinget anerkender således, at der er taget en lang række statslige initiativer til gavn for udviklingen i landdistrikterne, som beskrevet i redegørelsen. De nye stærkere kommuner kan samtidig fremme en bæredygtig udvikling i landdistrikterne med større styrke end før kommunalreformen.

Folketinget anbefaler i den sammenhæng, at der i kommunerne individuelt formuleres en lokal landdistriktspolitik, og Folketinget anerkender, at kommunerne i stor udstrækning har fulgt opfordringen.

Folketinget finder det imidlertid vigtigt, at udviklingen i landdistrikterne fortsat følges tæt, og Folketinget pålægger derfor regeringen at afgive en status i foråret 2009 for udviklingen i de første år efter kommunalreformens ikrafttræden.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 77).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*) Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Kirsten Brosbøl (S):

Ordføreren var jo meget skråsikker i sin evaluering af, hvilken betydning kommunalreformen har fået også for yderområderne. Jeg tror, ordføreren formulerede det sådan, at alle borgere havde fået bedre og mere borgernes service, også som følge af kommunalreformen.

Jeg vil bare spørge ordføreren, om der slet ikke er nogen områder, hvor ordføreren er bare en lille smule bekymret for de konsekvenser, som kommunalreformen samtidig med regeringens udgiftsstop over for kommunerne har i forhold til den service, der bliver ydet i landdistrikterne. Er der slet ikke nogen områder, hvor ordføreren kan komme på, at der måske har været nogle problemer, og at man der måske godt kan gøre lidt mere også fra regeringens side?

Kl. 17.15

(Kort bemærkning).

Erling Bonnesen (V):

I Venstre har vi et stort fokus netop på at få fulgt op på kommunalreformen. Jeg kan sige, at vi jo har gennemført kommunalreformen for at skabe større og stærkere organisatoriske rammer netop for at løse de lokale udfordringer og problemstillinger. For så vidt angår budgetterne, så har vi fået danmarkshistoriens største kommunebudgetter besluttet og lagt ud, så der ligesom er noget at have fremtiden i.

Men det er klart, at der nu selvfølgelig er en masse udfordringer lokalt med at kunne fortsætte de lokale prioriteringer, så man får afvejede ønskerne med mulighederne og de udfordringer, der ligger lokalt.

(Kort bemærkning).

Kirsten Brosbøl (S):

Det er jo en kendt sag, at regeringen konsekvent fralægger sig ansvaret for de ting, som nu foregår som følge af nogle meget væsentlige beslutninger, der er blevet truffet her fra Folketingets side, nemlig kommunalreformen og det udgiftsstop, som regeringen har lagt ned over kommunerne. Det har altså kolossal betydning for, hvilke prioriteringer og hvilke rammer der er for de folk, der sidder ude i kommunerne og skal træffe

de her meget, meget svære beslutninger. Det vil jeg bare gerne have ordføreren anerkender.

Jeg kan give et eksempel, for nu kunne ordføreren jo ikke selv give nogen eksempler. På biblioteksområdet er der 81 kommuner ud af 98, som har sparet på bibliotekerne. Og der er det altså meget i yderområderne vi ser lukningerne af små biblioteker. Jeg håber da også, at Venstres ordfører anerkender, at f.eks. et bibliotek kan have en kolossal betydning for, hvor attraktivt det er at bosætte sig i et yderområde; om der er liv på landet, om der er et samlingspunkt ude omkring, også i landdistrikterne. Jeg synes bare, at det ville klæde Venstres ordfører at anerkende, at der også har været nogle negative konsekvenser på det her område. Jeg kan sige, at kulturministeren i hvert fald selv har udtrykt bekymring for det her.

(Kort bemærkning).

Erling Bonnesen (V):

I Venstre bekymrer vi os også meget for bibliotekerne, men det er en velkendt sag, at det jo er sjovest at komme på et bibliotek, hvor der er en række valgmuligheder; og hvor der er en række bøger på hylderne. Det er også en velkendt sag, at der var gang i strukturudviklingen og beslutningerne på biblioteksområdet, inden kommunalreformen trådte i kraft. Så det kan godt være en kvalitetsfremmende beslutning, at man får sammenlagt to afdelinger til en afdeling og dermed får nogle styrkede muligheder for at give borgerne nogle bedre tilbud. Når det er kombineret med nogle større budgetter, så er der nogle muligheder for at prioritere og skabe en kvalitetsudvikling, også på biblioteksområdet.

(Kort bemærkning).

Ole Glahn (RV):

Jeg takker Venstres ordfører for indlægget og vil gerne spørge, om Venstre, Danmarks Liberale Parti ikke er bekymret over, at der i gennemsnit nedlægges tre landbrug hver dag. Vi oplever nu, at en del af det erhverv, der er på landet, bliver voldsomt centraliseret, og det går ud over det sociale og kulturelle liv, der er i landsbyerne. Er det sådan, at Venstre vil være med til at se på den strukturudvikling, der foregår nu, og være med til at se på landbrugslovgivningen, så vi kan sikre, at vi fortsat kan få varierede størrelser brug og ikke fortsætter med at være i en situation, hvor de store opkøber de små, og de små så henligger med så lidt jord, at de ikke er særlig attraktive?

(Kort bemærkning).

Erling Bonnesen (V):

Der er jo allerede i dag en lang række varierede størrelser på brugene. Der er de store, dvs. fuldtidsbrug, dem, der bærer den store del af produktionen, men der er også en lang række mindre brug, hvor der er en del jordareal tilbage, som man kan have til fritidsbrug, hobbybrug, hestehold, får og forskelligt andet. Mulighederne er der.

I relation til landbrugslovgivningen er der jo altid et fokus på, hvilke justeringer man skal foretage næste gang, den kommer på programmet. Men vi er også nødt til at se i øjnene, at vi skal følge op på at sikre nogle fornuftige og stærke konkurrencevilkår for den bærende del af erhvervet i balance med miljø.

(Kort bemærkning).

Ole Glahn (RV):

Jeg synes ikke rigtig, at jeg fik svar på spørgsmålet. Det, der bekymrer mig, er landbrugets udvikling i forhold til livet på landet og i landsbyerne. Det, jeg synes er bekymrende, er, at der nedlægges tre landbrug hver dag. Det vil sige, at vi får nogle kæmpeenheder inden for landbruget, som bliver vanskelige at få ejerskab til for de unge landmænd, der gerne vil overtage dem. Det er en problemstilling. Vi får simpelt hen færre, der arbejder ved landbruget, og vi får et landbrug, der produktionsmæssigt isolerer sig fra lokalsamfundet. Der, hvor fladerne bliver, bliver ofte i form af konfrontationer, fordi man måske kører med store maskiner gennem landsbyen, eller der lugter for meget af gylle, eller der lugter for meget fra svineproduktionen.

Synes hr. Erling Bonnesen ikke, det ville være en god idé, at man sikrede en udvikling, hvor mange af dem, der bor i byerne, fik mulighed for at købe mindre ejendomme, også med et større jordtillæg end 2 ha?

Kl. 17.20

(Kort bemærkning).

Erling Bonnesen (V):

Nu beskæftiger spørgeren sig en hel del med befolkningsudviklingen, og der er det jo også en kendsgerning, at befolkningsudviklingen samlet set er stabil i landdistrikterne. Det er korrekt, at i takt med at færre arbejder direkte i landbrugserhvervet, er der samlet set en række andre, der er flyttet til landsbyerne, og de pendler blot til arbejdspladserne andre steder. Så der er mange landsbyer, hvor der er masser af liv.

Men det er da også korrekt, at der er nogle steder, hvor der er knap så meget liv, og præcis derfor gennemfører vi nu landdistriktsprogrammet, hvor der bliver udstukket store, stærke og solide økonomiske rammer, så man med de gode ideer lokalt med udgangspunkt i de nye og stærkere kommuner netop kan få sat fokus på og skabt en udvikling med bosætning, kulturtilbud, fritidstilbud og forskellige andre ting. Det skal ske netop med afsæt i landdistriktsprogrammet, som vi har til behandling og drøftelse her.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg forstod på hr. Erling Bonnesens svar til Socialdemokraternes ordfører her i dag, at hr. Erling Bonnesen i grunden mener, at hvis man nedlægger biblioteker i landdistrikterne – det samme kunne vel gælde, hvis man nedlægger skoler – så bliver der bedre vilkår for udviklingen i landdistrikterne. Det synspunkt kunne jeg godt tænke mig hr. Erling Bonnesen kunne udvikle lidt.

(Kort bemærkning).

Erling Bonnesen (V):

Nej, det må være spørgerens egen fortolkning. Jeg siger, at der kan være eksempler på det, for der har jo været strukturudvikling i hele samfundet i årtier. Der må det være en lokal vurdering og prioritering: Hvor mange biblioteker skal man have, hvor mange skoler skal man have, og hvor mange børnehaver skal man have? Det, der er vigtigt, er selvfølgelig at få sat fokus på kvaliteten, så man kan levere de serviceydelser, som borgerne ønsker og har behov for. Det er jo det, der giver trygheden, mere end det er antallet. Og så ønsker vi det naturligvis så tæt på som muligt, men det skal være i balance med kvaliteten og trygheden.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg er da glad for, at jeg misforstod hr. Erling Bonnesen i første omgang.

Men jeg vil bare spørge hr. Erling Bonnesen, om det så ikke er rigtigt opfattet, at det i virkeligheden er sådan, at når man nedlægger skoler og nedlægger biblioteker i landsbyer og landdistrikter, så har det en negativ effekt på udviklingen i de landdistrikter og de landsbyer, og at det måske derfor kunne være værd at overveje, hvordan man kunne sikre, at de mennesker, der

bor i landdistrikterne og landsbyerne, har nogle demokratiske rettigheder i forhold til de store kommuner, så de ikke bliver kørt over i den kommunale prioritering.

(Kort bemærkning).

Erling Bonnesen (V):

Jeg er helt enig i, at det kan have negative virkninger. Præcis derfor gennemfører vi nu et meget stærkt landdistriktsprogram, så man med de lokale kræfter kan få sat fokus på lige præcis den lokale udvikling. Nu blev der ligesom sat noget handling bag ordene. Tidligere var det jo ord uden handling, når vi sådan kigger tilbage til den tidligere SR-regering med opbakning også fra Enhedslisten. Nu følger der nogle penge med ordene, så man har en mulighed for igennem LAG-grupperne at få noget gjort ved det, så netop bosætning og gode fritidsrammer kan sikres.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg vil godt spørge Venstres ordfører i forbindelse med landdistriktsprogrammet: Finder Venstre, at den fordeling, man har lavet imellem puljerne i landdistriktsprogrammet, er en rimelig fordeling, når man tænker på, at der cirka er 700.000 borgere i landdistrikterne, som ikke har noget med landbrug at gøre, for de 700.000 borgere er tildelt en pulje, der udgør 20 pct.? Finder Venstre virkelig, at det er en rimelig fordeling?

(Kort bemærkning).

Erling Bonnesen (V):

Der mener jeg, at spørgerens præmis er forkert, for landdistriktsprogrammet har jo ikke noget alene med landbrug at gøre. Der sætter man jo fokus på hele lokalsamfundet. Det er det, vi ønsker, netop at skabe nogle gode rammer, så der bliver plads til de gode lokale ideer og plads til de gode lokale initiativer. Det er ikke kun landbrug. Det er også landbrug, men det kan være en lang række andre ting, og der kan vi jo henvise til programmet, som jeg også går ud fra spørgeren kender, hvor der er hele 16 forskellige fokusområder. Derfor sætter vi også en masse gode penge bag, så vi kan få gjort ord til handling.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg tror også, at Venstres ordfører er bekendt med, at midlerne er inddelt i forskellige puljer,

så jeg tror, at Venstres ordfører taler lidt imod bedre vidende, når han prøver at snakke udenom. Jeg forstår måske godt, at Venstre snakker lidt udenom, for selvfølgelig er der en meget stor del af de her midler, der er forbeholdt landbrugsrelaterede projekter. Det er faktisk det, jeg prøver på at få Venstres ordfører til at svare på. Er det rimeligt, at de 700.000, der ikke har noget med landbrug at gøre, bliver spist af med 20 pct. af midlerne?

Kl. 17.25

(Kort bemærkning).

Erling Bonnesen (V):

Vi kan jo altid diskutere, hvem der taler mest udenom. Men det bliver jo mere og mere tydeligt i debatten, at det faktisk er forslagsstillerne, der har problemer med at holde gang i debatten, når vi begynder at sætte fokus på, hvad det virkelig handler om.

Der bliver jo sat fokus på hele landdistriktsområdet, og der bliver sat fokus på alle landsbyer i hele landet. Vi får jo sat fokus på decentralisering og ikke centralisering, som jeg kunne forstå fra SF's side man skal have mere plads til nu. Nu bliver der mulighed for at komme med de gode ideer, argumentere for dem, få dem beskrevet, belyst og så få søgt nogle penge til dem, så man netop kan få skabt det gode liv, som vi sådan set er enige om.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der har lige meldt sig en spørger mere, nemlig fru Karen J. Klint.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Det var inspireret af, at hr. Erling Bonnesen nu sådan tordner lidt frem med, at det her handler om centralisering og alt muligt andet.

Jeg hørte for lidt siden ministeren sige, at man vil komme med nye lovforslag – det står også i den her redegørelse – om, at der godt kan blødes op for, hvordan der laves ledelsesstruktur inden for folkeskolen. Tror ordføreren ikke, at det, hvis man lukker op for, at én skole ikke skal have én leder, men at mange skoler skal have den samme leder, så bliver et udtryk for centralisering? Eller tror hr. Erling Bonnesen, at en skoleleder for fem skoler i en kommune får sit hovedkvarter på en landsbyskole og ikke på en byskole?

(Kort bemærkning).

Erling Bonnesen (V):

Nu behøver vi ikke opfinde det varme vand fem gange, så vi kan sige følgende: Vi ønsker at give nogle muligheder, men det er en lokal prioritering og beslutning, hvordan man vil indrette sig rent organisatorisk med ledelsesstruktur og antallet af skoler osv. Men vi vil gerne give mulighederne, for der er mange steder, hvor de siger det til os og søger om at få lov til at lave fælles ledelse på en række skoler, fordi de så bedre kan udnytte kronerne og dermed skabe noget mere undervisning til børnene. Så det er sådan set en vindersag for regeringen.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så er det fru Karen J. Klint for endnu et spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Jeg afviser ikke, at større ledelsesområder kan give flere muligheder. Vi er jo enige i, at der skal være en vis størrelse for at give noget faglig udvikling. Jeg spurgte bare om placeringen af det, for det ville jo være interessant, hvis man sagde: Det kunne også være sjovt at placere sådan noget i landdistriktet, således at vækst nogle gange går fra bysamfund og ud og ikke fra landsamfund og ind, så det var den vekselvirkning, der var i det.

Jeg tror, at det, når vi alle sammen tænker lidt på moderne ledelsesstruktur, selvfølgelig også er, fordi der er et rationale ved det og ikke kun en faglig optimering. Så det er bare, hvordan vi kan ansøre til, at noget af den udvikling, vi gerne vil have, når vi gerne vil have større fora til at lave udvikling i, bliver rigtigt placeret fysisk, så det bliver attraktivt også at være i landdistrikterne.

(Kort bemærkning).

Erling Bonnesen (V):

Den allerbedste spore til det er præcis det her landdistriktsprogram, som regeringen fremlægger nu, og som der forhåbentlig er stor opbakning bag, og som man vil udnytte meget. Det er den allerbedste spore til det, for der er mulighederne nu på 16 forskellige fokusområder, korrekt inddelt i forskellige søjler, for så vidt angår finansieringen. Men det er lige præcis de lokale, gode ideer, der nu giver mulighed for at sige, at det er i vores område lokalt man skal flytte til, for der har vi de og de tilbud. Så kan der være

andre tilbud et andet sted, og det er derfor, at vi går ind for den decentrale model og ikke en ensretning fra Skagen til Gedser.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er fru Kirsten Brosbøl.

Kirsten Brosbøl (S):

Tak til ministeren for redegørelsen og for besvarelsen af vores forespørgsel.

Det er jo mange ting, som ministeren skal omkring, når indsatsen er spredt over mange forskellige ministerier, og der er også mange flotte ord, kan vi høre. Men jeg hører også, at ministeren sådan set anerkender, at der også er nogle store udfordringer på det her område, som jeg tror vi alle sammen har en stor interesse i at tage meget alvorligt og også gøre det ved, vi nu kan herfra. Der er jo en række fakta, som ikke står til diskussion, i forhold til, hvad udviklingen rent faktisk er på området.

Udkantsområderne har oplevet et fald i beskæftigelsen over en længere årrække, samtidig med at den er gået frem i den øvrige del af landet, og mange af yderområderne oplever også en faldende bosætning. Det er ikke mindst i de små øsamfund, at der er problemer.

De store industrielle landbrug bliver færre og større, som vi også hørte den radikale ordfører spørge ind til tidligere, og der kan man sige at regeringen jo hjælper godt på vej. Det har nogle konsekvenser for de omkringboende og for naturen. Det er altså ikke et landligt aktiv, når store svinefabrikker udbreder gyllelugt og forurening til naboerne og til miljøet.

Beskæftigelsen i de primære erhverv, altså landbrug og fiskeri, er gået stærkt tilbage. Der er en stadig mindre del af befolkningen i landdistrikterne, som er beskæftiget inden for de primære erhverv. Som hr. Kristen Touborg også var inde på, er der altså hundredtusindvis af mennesker, som bor i landsbyer eller landområder, men ikke har noget at gøre med landbruget, ud over at de er naboer til dem med alt, hvad det så indebærer. Det er mennesker, som faktisk fortjener, at vi laver en landdistriktspolitik, som også retter sig mod dem og ikke tilgodeser det traditionelle landbrug. Derfor er det også vores opfattelse, at der er grund til at gøre en langt større indsats for landdistrikterne og omprioritere midlerne til landdistrikterne frem for til traditionel landbrugsstøtte.

Derfor er vi også rigtig ærgerlige over, at regeringen og Dansk Folkeparti har valgt en discountløsning de første 2 år af landdistriktsprogrammet, hvor man ikke vælger at tage alle midlerne hjem. Vi synes, at det er ærgerligt, for der er brug for en indsats her og nu, og vi er sikre på, at midlerne er godt efterspurgt rundt omkring i landdistrikterne.

Og det er rigtig ærgerligt, at regeringen har afvist at bruge muligheden for at omlægge noget af den traditionelle landbrugsstøtte til landdistriktsmidler – det, vi kalder frivillig modulation på EU-sprog. Der synes vi altså, at det er en skandale, at man ikke bare har fravalgt det for sin egen regeringsperiode, men også for fremtidige regeringer. Vi ville jo gerne, når vi kommer til regeringsmagten, kunne benytte os af den mulighed.

Vi ønsker, at man satser massivt på den brede og bæredygtige landdistriktsudvikling. Og vi ønsker, at de nye kommuner skal have tilstrækkelig med midler og ressourcer til, at man kan bevare en god udvikling, også i landdistrikterne. Det skal ikke være af rent økonomiske årsager, at man er tvunget til at lukke landsbyskoler og biblioteker ude i landdistrikterne. Og vi har jo altså desværre set, dels at kommunalreformens centralisering, dels at den stramme udgiftspolitik, udgiftsstoppet, som regeringen har lagt ned over kommunerne, har betydet, at små skoler og landsbybiblioteker har måttet lukke som følge af den udvikling. Det er institutioner, der har en kolossal betydning for udviklingen på landet, det tror jeg ikke der er nogen der kan benægte. Det fik vi også bekræftet af Venstres ordfører for et øjeblik siden.

Man skal naturligvis altid, sådan som ministeren også understregede, veje nærhedshensynet op mod kvaliteten af de ydelser, der bliver givet. Og det kan jo være nødvendigt nogle gange at samle ekspertisen, men det må altid være sådan, at det er hensynet til borgeren og den gode offentlige service, der går forrest, også i landdistrikterne, i yderområderne, frem for at kassetænke, eller fordi man simpelt hen er presset økonomisk.

Og der har vi jo set, at det ikke altid har været tilfældet. Mange af de nye kommuner skal jo nu for første gang forholde sig til at have landdistrikter i kommunen, og det giver altså nogle udfordringer, som vi skal tage meget alvorligt.

Der er mange muligheder for at skabe en positiv og bæredygtig udvikling på landet. Vi skal satse på udvikling af kvalitetsfødevarer, vedvarende energi, nye produkter og ikke mindst på økologien. Der er jo virkelig god grund til i øjeblikket at omlægge til økologi. Efterspørgslen buldrer derudad, og forbrugeren har i den grad taget økologien til sig. Derfor er det også vigtigt, at vi politisk gør alt, hvad vi overhovedet kan for at fremme den udvikling. Og der er der i hvert fald stadig brug for mere end det, som regeringen har fremlagt. Økologien er jo ikke bare en god ting generelt. Det er bestemt i forhold til miljø og dyrevelfærd noget, der virkelig kan forandre tingene.

Men også alternative erhvervs muligheder skal jo udnyttes, og det kræver altså også nogle investeringer på transportområdet, ikke bare i en ordentlig offentlig transport, men også i bedre infrastruktur løsninger. Tilgængeligheden og adgangen til en smidig og regelmæssig transport er ikke mindst afgørende for øsamfundene, hvor tilskuddet til færgedriften nu med kommunalreformen også bliver omlagt. Og der vil jeg altså gerne sige, at vi fra Socialdemokraternes side har tænkt os at følge konsekvenserne af lige præcis den omlægning meget, meget tæt. Det er ekstremt vigtigt, vi har fokus på færgedriften til de små og mellemstore øer. Vi ved, at det er livsnerven for beboerne på de her øer, at de kan komme frem og tilbage regelmæssigt. Vi har også i vores finanslov afsat midler til ekstra støtte til Ærø-, Læsø- og Samsøfærgerne, og det vil vi fortsat lægge vægt på at der bliver fokus på.

Adgang til internettet kan man vel også godt kalde en slags livline i dagens Danmark, og f.eks. er det, hvis man vil have en hjemmearbejdsplads eller en internetvirksomhed eller skal studere, afgørende, at der er adgang. Og derfor er det helt uacceptabelt, at der fortsat er områder i landet, hvor internetdækningen er dårlig. Men med den netop indgåede aftale om bredbånd til alle inden udgangen af 2010 er der nu i det mindste sat gang i processen. Socialdemokraterne havde gerne set, at det blev senest i 2009, og at prisen på bredbånd blev ens for alle, men vi er tilfredse med, at forliget nu er indgået, og at der trods alt blev reduceret lidt i prisen.

Disse ting er jo alle afgørende for bosættningen og beskæftigelsen på landet, men også kulturelle samlingspunkter som skoler og idrætsklubber, forsamlingshuse, biblioteker osv. er væsentlige for, om det er attraktivt at bo på landet. Omvendt er en aktiv befolkning på landet også en forudsætning for, at der er et grundlag for at opretholde de tilbud. Og her er det særdeles vigtigt, at vi følger udviklingen i nærdemokratiet

tæt og hele tiden udvikler nye veje til at sikre borgerinddragelse og -indflydelse.

Endelig skal jeg sige, at Socialdemokraterne står bag det forslag til vedtagelse, som hr. Kirsten Touborg læste op.

Formanden:

Der er foreløbig tre, der har bedt om en kort bemærkning til ordføreren, først hr. Allan Niebuhr.

Kl. 17.35

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Jeg tror, at ordføreren brugte udtrykket, at det er en skandale, at der er skåret i beløbet til LAG'erne de første 2 år; at man altså ikke havde hjemtaget det hele, som der blev sagt.

Jeg tror, at ordføreren er vidende om, at det er et skøn, vi har foretaget, ud fra, at man simpelt hen ikke kan få LAG'erne på plads, kan få projekterne på plads. Man har valgt at sige, at beløbene er, som de er, de første 2 år, men at der ikke ryger en krone væk. De penge, der mangler op til de 1,1 mia. kr., kommer ud frem til år 2013. Så synes ordføreren ikke, at det er en lidt billig argumentation, når man nu adskillige gange har fået dokumentation for, at hver eneste krone, der stod i det oprindelige program, er på budgettet frem til år 2013? Jeg synes, at det er en tom argumentation.

(Kort bemærkning).

Kirsten Brosbøl (S):

Jeg tror, at hr. Allan Niebuhr hørte lidt forkert. Det, jeg kaldte en skandale, var, at man har afvist at bruge muligheden for at modulere midler fra den traditionelle landbrugsstøtte over til landdistriktsmidlerne. Det er det, vi synes er en skandale, og vi synes især, det er en skandale, at man har afvist det på vegne også af fremtidige regeringer. Det synes jeg simpelt hen er helt uacceptabelt.

Vi har helt klart sagt i lang tid fra Socialdemokraternes side, at vi ønsker at bruge den mulighed, og det har regeringen jo afvist. Det synes vi er rigtig ærgerligt, fordi det havde sikret, at man kunne bruge langt flere midler på miljø og natur, økologi og udvikling af alternative beskæftigelsesmuligheder på landet. Det var det, jeg kaldte en skandale.

Hvad angår det andet, så vil jeg bare sige til hr. Allan Niebuhr: Hvis man havde hjemtaget alle midlerne, så ville man jo også kunne udsæt-

te at bruge dem til de kommende år. Derfor synes jeg, at det havde været oplagt at hjemtage dem, og hvis der havde været brug for dem, så skulle man bruge dem. Der er en stor efterspørgsel efter projekter og støtte ude i landdistrikterne, så det synes jeg man burde have gjort. Men der er vi jo så bare uenige.

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Jamen det er jo fair nok at være uenige.

Så vil jeg godt vende mig til et andet område omkring svinefabrikkerne – jeg tror, ordføreren brugte det udtryk. Det er jo også så dejligt, når man nu rigtig skal vise et skræmmebillede på det her. Vil ordføreren ikke lige fortælle mig, hvor billedet med svinefabrikkerne kommer ind i forbindelse med, at man sammenlægger forskellige brug? Mig bekendt er miljøforureningen fra de her brug ikke større ved, at man lægger nogle sammen, der vel at mærke skal leve op til de skærpede krav, der er, for udvidelse af svinebrug i Danmark. Så er det ikke også lidt af et mærkeligt skræmmebillede at bruge? For man må gå ud fra, at de landbrug, der er der i forvejen, også har en produktion. Så jeg tror ikke på, at de såkaldte svinefabrikker – jeg er i øvrigt meget uenig i det udtryk – forurener mere end et tilsvarende antal brug, som skal leve op til at have samme mængde grise.

(Kort bemærkning).

Kirsten Brosbøl (S):

Jamen udtrykket dækker vel bare over, at landbruget er industrialiseret, og det går jeg ud fra at den konservative ordfører er enig i, at det er. Vi har et landbrug i dag, der i høj grad er at sammenligne med industri. Det er store svinefarme, kan vi kalde dem, som producerer en enorm mængde dels af svinekød, dels af gylle og ting, som jo kommer ud af den anden ende. Og jeg tror heller ikke, at den konservative ordfører kan løbe fra, at den udvikling ser vi, og det må man jo bare konstatere.

Så synes jeg, at vi i fællesskab må se på, hvordan vi så kan begrænse de gener, som det har for det omkringliggende samfund. Og det er sådan set Socialdemokraternes indstilling, at vi skal gøre langt mere for at begrænse de gener, som landsbyboerne, som ikke har andet med landbruget at gøre, end at de bor ved siden af det, faktisk oplever.

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Mit spørgsmål er sådan set til noget af det første, som fru Kirsten Brosbøl var inde på i sin ordførertale, nemlig til de udfordringer, som de nye kommuner står foran med hensyn til primært at bibeholde og udvikle lokale arbejdspladser i landområderne. Og der nævnte ordføreren jo, at der gennem årene havde været et fald i beskæftigelsen i områderne. Og det er også rigtigt, og det er det, som står i den redegørelse, og som vi debatterer i dag.

Men der vil jeg gerne spørge ordføreren, om ikke også ordføreren er bekendt med, at der faktisk står i redegørelsen, at der er sket en ændring, som har betydet, at man ikke har oplevet et fald siden 2004 i antallet af arbejdspladser i yderdistrikterne.

(Kort bemærkning).

Kirsten Brosbøl (S):

Jeg tror også, jeg sagde over en længere årrække, og det er jo positivt. Vi har oplevet en kæmpe stor beskæftigelsesfremgang i Danmark de seneste år, og det ville være mærkeligt, hvis ikke den også var kommet landdistrikterne til gode. Så det er jo kun positivt, kan man sige. Men over en længere årrække har vi altså set, at der er store udfordringer.

Kl. 17.40

Man kan sige, at Venstres ordfører gjorde meget ud af at sige, at bosætningen har været stabil over en lang årrække, men hvis man ser på bosætningen i udkantkommunerne, så er det ikke tilfældet, så er der faktisk en faldende bosætning. Så der er udfordringer, og det håber jeg også Dansk Folkeparti er enig med os i.

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Ja.

Mit andet spørgsmål er til fru Kirsten Brosbøls udtalelse om skole- og biblioteksvæsen, hvor kommunerne kigger på strukturen osv. Det er der jo så principielt set ikke noget nyt i, altså at kommunerne kigger på strukturen i de nye kommuner.

Men der vil jeg da gerne spørge ordføreren, om det er noget, som man fra Socialdemokraternes side agter at gøre noget ved. Jeg tænker på, at vi jo stadig væk har decentralt styre, og vi har jo også nogle, som i hvert fald kæmper imod alt for meget lovregulering og øget detaljestyling

herindefra. Er det ikke en lokalpolitisk opgave, som vi egentlig ikke bør blande os i?

(Kort bemærkning).

Kirsten Brosbøl (S):

Jo, jeg er helt enig med Dansk Folkepartis ordfører i, at det er en lokal opgave at prioritere. Problemet er bare, at når man lægger så snævre rammer for kommunernes økonomi, som den her regering har gjort, så giver det nogle vanskeligheder, fordi man må prioritere mellem pest eller kolera mange steder.

Og hvis vi tager eksemplet med bibliotekerne en gang til, så kan det godt være, at der også har været strukturelle ændringer tidligere. Det, der bare er sket sidste år, er, at 81 ud af de 98 nye kommuner har måttet skære på biblioteksområdet. Og det synes jeg da er en anelse bekymrende, og det mener jeg ikke man fuldstændig kan afkoble fra de mange forandringer, som er blevet pålagt kommunerne fra Folketingets side.

Det synes jeg også Dansk Folkeparti bør anerkende. Det har en betydning, hvilke beslutninger der bliver truffet om rammerne. Dels har kommunalreformen, dels har udgiftsstoppet betydning for de prioriteringer, som er mulige at foretage ude i kommunerne.

(Kort bemærkning).

Erling Bonnesen (V):

Jeg hæftede mig ved, at ordføreren var inde på, at vi sådan fremadrettet skal have skabt nogle langt bedre muligheder for at få gjort noget mere for landdistrikterne. Det overordnede formål er vi jo i Venstre helt enige i. Når vi så også har fået konstateret, at man netop i det nye landdistriktsprogram har afsat 6 mia. kr. mere til årene fremover, så vil jeg sige, at det er langt flere penge, end der nogen sinde i hele danmarkshistorien har været afsat til landdistriktsudvikling og lokale ideer – de er netop til mange forskellige ting, og så har vi fået et godt fundament.

(Kort bemærkning).

Kirsten Brosbøl (S):

Det, jeg bare må konstatere, er, at man har valgt at have et landdistriktsprogram de første 2 år, som giver halvdelen af, hvad man har rejst rundt og sagt at man ville give. Det er den første del af det.

Den anden del af det er, at landbrugsstøtten til det konventionelle landbrug alene i 2006 var på 6,9 mia. kr. Og der synes jeg jo, at vi kan se proportionerne i, hvordan prioriteringerne er.

Det er jo også derfor, som jeg sagde til den konservative ordfører, at vi jo gerne ser, at man prioriterer anderledes inden for de muligheder, som EU faktisk har givet landene, hvor man kan bruge en del af den traditionelle landbrugsstøtte til virkelig at sætte turbo på landdistriktsudviklingen: natur, miljø, økologi, nye beskæftigelsesmuligheder, vedvarende energi osv. Det synes vi ville være langt bedre.

(Kort bemærkning).

Erling Bonnesen (V):

Tak for svaret.

Nu kunne jeg forstå på ordføreren, at man sådan havde set 2 år frem. Så må jeg lige henlede ordførerens opmærksomhed på, hvad der står bare på forsiden. Der står, at man går helt frem til år 2013.

Og hvad angår det med at få sat fokus på alle de mange forskellige ting i overskriften, så kan jeg henvise til midtersiderne, hvor der er hele 16 forskellige afsnit, og hvor der under hvert afsnit er mange forskellige pinde, som rummer mange af de ting, der også står i overskriften. Det er ting, som ordføreren lige præcis selv har været inde på, og hvor vi jo – og det er så måske forskellen – netop giver mulighederne for, at man lokalt nu kan få lov til at spille ind i forbindelse med det.

Er ordføreren ikke enig i, at man kan sige, at med det, der ligger nu, er det sådan set helt godt gået?

(Kort bemærkning).

Kirsten Brosbøl (S):

Jeg kan kun gentage mit svar fra før. Jeg tror, at der, hvor den grundlæggende uenighed er, er i vægtningen mellem, hvor meget man fokuserer på den brede og bæredygtige landdistriktsudvikling, og hvordan man fortsat prioriterer det traditionelle landbrug.

Den her regering er jo altså en af de eneste i Europa, som har kompenseret landbruget for reduktionen i EU-støtten. Og det taler jo bare for sig selv, at VK-regeringen på den måde, når EU endelig tager initiativ til at gå ind og afvikle den traditionelle landbrugsstøtte, så kompenserer for den nedskæring med skattelettelser. Det synes jeg jo siger lidt om, hvordan prioriteringerne er.

Og så kan man sige nok så mange flotte ord, som der også bliver sagt her i dag, om det landdistriktsprogram. Den grundlæggende uenighed går på, hvordan man prioriterer ude i land-

distrikterne mellem støtte til det traditionelle landbrug og så støtte til nye og alternative udviklingsmuligheder på landet.

Formanden:

Tak til fru Kirsten Brosbøl. Og så er det hr. Hans Kristian Skibby som ordfører.

Kl. 17.45

Hans Kristian Skibby (DF):

Dansk Folkeparti vil da gerne have lov til at tage regeringen for den her landdistriktsredegørelse og vil selvfølgelig også i dagens anledning rose oppositionen for den rejste forespørgsel, hvor vi så igen får lejlighed til her i Folketinget at diskutere situationen omkring fremtidige udviklingsmuligheder for de danske landdistrikter.

Man fristes til at sige, at det jo er den sædvanlige årlige debat, hvor vi slår hinanden oven i hovedet, og så ender vi med en vedtagelse, og så går vi bare videre til næste år. Men jeg vil da gerne have lov til at sige, at i hvert fald fra vores side synes vi faktisk, der er lidt specielt at sige netop i forbindelse med debatten i år. Netop fordi vi står året efter en kommunalreform, hvor 98 nye kommuner og 5 nye regioner sammen danner rammen om det videre lokale og regionalpolitiske arbejde, betyder det selvfølgelig også, at der ligger en række nye udfordringer.

Således har vi samlet set en ny offentlig sektor, hvor kommuner og regioner og stat har hver sine opgaver, der samlet set har et sammenhængende sigte, som nemlig er at understøtte den bedst mulige videreudvikling af det danske samfund, både lokalt og på landsplan.

Vi har kommunerne, der varetager de borgerrettede opgaver. Det er borgernes indgang til den offentlige sektor, det er i hvert fald hovedindgangen til den offentlige sektor. Så har vi regionerne, som har det overordnede ansvar, kan man sige, i hvert fald indtil der er noget, der går galt for sundhedsvæsenet. Og så har vi de overordnede regionalpolitiske udviklingsopgaver, som også ligger i de nye regioner. Og så har vi så endelig staten, som står for de overordnede rammer og aftaler, som der skal arbejdes ud fra.

Samlet set er det Dansk Folkepartis opfattelse, at der i det danske samfund politisk, erhvervsmaessigt, kulturelt og infrastrukturelt osv. arbejdes for en positiv udvikling, ikke kun i de større bysamfund, men så sandelig også i de mindre samfund. Denne opgave ligger ikke kun på politikernes skuldre, den ligger også hos lo-

kalt forankrede kreative ildsjæle, som løfter nye initiativer og projekter, der sammen kan smitte af på de enkelte lokalsamfund og skabe ny energi og dynamik.

Dog vil jeg gerne på vegne af Dansk Folkeparti fremhæve et centralt punkt, som måske i hvert fald nogle steder har givet anledning til en problemstilling i forbindelse med de nye kommunedannelser. For det er jo sådan, at en del af de nye kommuner er købstadskommuner, som har fået nogle randkommuner, som man kalder dem, eller også kalder man dem for landkommuner, som er blevet en del af bykommunerne. Og det har nogle steder givet nogle problemer og nogle udfordringer. Nogle steder har man løst dem meget positivt og eksemplarisk, andre steder har man måske været på vej lidt hen ad en glidebane, hvor det er lykkedes knap så godt.

Nogle steder arbejder vi jo med landsbyråd, hvor man i de enkelte lokalsamfund danner nogle lokalråd, typisk via borgerforeninger osv., og så ender man så med oven på dem at lave et landsbyråd, hvor alle formændene for lokalrådene danner et fælles organ, som kan tale og forhandle med kommunen og med byrådene i de enkelte kommuner. Andre steder som f.eks. Ringsted har – i øvrigt også under forudgående forhandlinger – haft et landdistriktsudvalg, som jo sikrer, at man hele tiden har en god og fornuftig dialog med de enkelte små byer og lokalsamfund i en større kommune.

Men i eksempelvis Frederikshavn Kommune, hvor Sæby Kommune er blevet en del af den nye Frederikshavn Kommune her ved årsskiftet, ser vi i hvert fald nu en tendens til, at man planlægger, at man vil fjerne nogle af de tilbud, der ligger hos de mindre bysamfund. Det drejer sig specielt om ungdoms- og aktivitetstilbud til de unge, om efter skole-tilbud – det er eftermiddagsklubber for børn osv. – hvor man ændrer på den måde at tilbyde en offentlig service på. Og det er jo ikke noget, der taler til gavn for, at man partout skal vælge at bosætte sig eller blive ved med at være bosat i et landområde.

Så der synes jeg i hvert fald, at vi her fra Folketinget ikke skal detailregulere og komme med lovforslag om det som sådan, men vi vil gerne anbefale, at man i de enkelte kommuner tager hånd om de her opgaver, således at det lokale selvstyre bliver forankret hos lokalpolitikkerne i samarbejde og dialog med lokalråd og landdistriktsudvalg m.v.

Den landdistriktsredegørelse, som vi har til debat i dag, indeholder en række positive ting. Den indeholder desværre også en række negative bidrag. Jeg synes specielt, at det er værd at pointere, at netop erhvervsudviklingen i udkantkommunerne ser ud til at være vendt siden 2004. Vi kan se, at man ikke oplever et faldende antal arbejdspladser ude i landdistrikterne, og det har selvfølgelig noget med konjunktursituationen at gøre. Omvendt skal vi selvfølgelig ikke græde over, at det går den rigtige vej.

Noget af det, jeg synes der måske kan give en vis form for bekymring, er bl.a. det skævvridende uddannelsesniveau, hvor vi stadig væk kan se, at det halter lidt med hensyn til at sikre, at der også bor folk med forskellige uddannelseskompetencer rundt omkring i de forskellige områder. Og så er der hele aldersudviklingen, som også går den gale vej, og hvor man i visse kommuner oplever en mærkbar gennemsnitlig forøgelse af den gennemsnitlige alder, og i andre tiltrækker man lettere unge og uddannelsessøgende osv.

Samlet set synes vi fra Dansk Folkepartis side, at redegørelsen indeholder en række positive ting. Der bliver også fra ministerens side skitseret en række af de økonomiske rammer, som vi har at arbejde ud fra. Vi har fortsat de enkelte særordninger for særlig vanskeligt stillede kommuner, hvor vi har de 180 mio. kr., der vil blive tildelt, og vi har også en ekstra pulje netop i 2007 på 150 mio. kr., som skal sikre en vis form for budgetkompensation de steder, hvor der har været usikkerhed om det kommunale budget. Og det ser vi selvfølgelig også frem til fortsætter.

Vi har hele landdistriktsprogrammet med de meget omtalte 1,1 mia. kr., hvor man jo så fra hovedforslagsstillernes – i hvert fald fra SF's – side i det her tilfælde har nævnt, at man jo har valgt at halvere støtten i 2007 og 2008. Men der er det jo selvfølgelig værd at påpege, at netop den støtte, som er trukket fra de første 2 år, bliver lagt på i det resterende år, altså i den anden ende, således at man samlet set ender på de 1,1 mia. kr. til det her samlede formål.

Oven i det har vi jo også bl.a. oprettet det her Institut for Forskning og Udvikling i Landdistrikter, som jo bl.a. finansieres via Fødevarerministeriet og Indenrigsministeriet og Syddansk Universitet. Og der vil jeg da også mene, at vi kan se frem til at få en form for feedback, som vi måske også kan bruge til nogle politiske initiativer, som kan støtte op om sigtet, som vi jo alle sammen er enige om, og som netop er også at bi-

beholde og udvikle udviklingen i yderdistrikterne af Danmark.

Hvis vi kigger på den måde, som geografien er på, synes jeg, at det er værd at påpege, at der jo altså er en vis del af den danske befolkning, som stadig væk bor ude i de alleryderste yderområder. Vi har jo omkring 800.000 indbyggere, som decideret bor i landdistrikterne, og der er faktisk 23 pct. af samfundets borgere, som bor i landområder eller i byer med under 1.000 indbyggere. Og hvis vi så går op til områder med under 5.000 indbyggere, er det omkring 40 pct. af det samlede antal indbyggere i Danmark, som bor i den type områder. Derfor er det vigtigt, at vi ser på det her med stor interesse og sørger for at understøtte den udvikling, som skal foregå, for der ligger faktisk et stort potentiale i, at vi i fællesskab gør, hvad vi kan for at hjælpe og understøtte udviklingen.

Samlet set kan vi fra Dansk Folkepartis side godkende den fremsendte Landdistriktsredegørelse, og vi er glade for, at der i det forslag til vedtagelse, som er fremsat af Venstre, De Konservative og Dansk Folkeparti, er to ting, som bliver præciseret. Den ene er, at de nye og større og mere bæredygtige kommuner bør være primus motorer for udarbejdelse af lokalt forankrede udviklingsplaner for landdistrikterne i de enkelte kommuner. Den anden ting er, at regeringen pålægges at afgive en status i foråret 2009 for hele udviklingen og for, hvordan det er gået her i den første periode efter kommunalreformens ikrafttræden.

Med de ord vil jeg afslutte min ordførertale.

Formanden:

Der er et par korte bemærkninger til ordføreren, først fra hr. Kristen Touborg.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

I ministerens besvarelse af forespørgslen nævner ministeren under emnet udfordringer akutmodtagelsen, og at det er sådan, at vi skal have centralisering og decentralisering på samme tid.

Jeg vil godt spørge Dansk Folkepartis ordfører, om Dansk Folkeparti er enig med ministeren i, at man godt kan få decentralisering ind under den paraply, hvis der f.eks. er 100 km til nærmeste akutmodtagelse. Kan det betegnes som en decentralisering efter Dansk Folkepartis opfattelse?

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Med hensyn til akutmodtagelser er det jo sådan, at vi i hvert fald tidligere via vores sundhedsordfører har haft stillet nogle spørgsmål til sundhedsministeren om akutmodtagelser og også om skadestuer generelt med hensyn til transporttid, netop i forbindelse med at vi har det her store serviceeftersyn af den offentlige sektor i Danmark, hvor man har set på ældrepleje og sundhed og undervisning osv. Og der kigger man selvfølgelig også på, hvordan det skal gå med akutfunktioner og skadestuer på de danske sygehuse og hospitaler. Der vil vi ikke lægge os fast på, om der skal være – som spørgeren sagde – 100 km. Vi mener sådan set, at man måske hellere skulle gå ud fra en tidsmæssig faktor, som hedder, at der eksempelvis skal være maks. 30 eller 45 minutters køretid. Men det er noget, som ligger i en forhandling, og det er ikke noget, som jeg kan give et endegyldigt svar på her og nu.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg synes jo ikke, ordføreren svarer alt for klart på det spørgsmål, jeg stiller, for når ministeren snakker om decentralisering og centralisering på en og samme tid, er spørgsmålet jo sådan set: Kan Dansk Folkeparti acceptere en afstand, der vil svare til væsentlig mere end ½ times transporttid, medmindre det er pr. fly – den vil måske alligevel være længere end ½ time selv med fly?

Det var spørgsmålet til Dansk Folkeparti, og der tror jeg, at det vil være interessant for folk i udkantområderne at få at vide, hvad Dansk Folkepartis opfattelse egentlig er af det spørgsmål, som er meget aktuelt i øjeblikket, og som regionerne står lige over for at skulle afgøre. Jeg tror, at man er yderst interesseret i at vide, hvad Dansk Folkeparti herinde centralt mener om det.

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Nu kan jeg jo ikke vide, om hr. Kristen Touborg var her i huset i sidste uge, men jeg ved, at vores sundhedsordfører har stillet de spørgsmål til sundhedsministeren om transporttid i den mundtlige spørgetid.

Hvis ikke hr. Kristen Touborg synes, han har fået svar på det spørgsmål, vil jeg anbefale ham at kigge i de referater, der ligger tilgængelige for os alle sammen på Folketingets hjemmeside.

Med hensyn til om vi ligefrem skal have fly osv., så er SF mig bekendt ikke glade for al for meget flytrafik, fordi den belaster miljøet osv., så der ville måske også være en sundhedsmæssig risiko, hvis vi begyndte at få alt for meget flyveri.

Men jeg vil gerne sige, at selve spørgsmålet om transporttid, om, hvorvidt det skal være i timer eller minutter eller kilometer, ligger altså i en forhandling, og det ligger i en forhandling, som ikke er nu, men som ligger, efter regeringen er kommet med et udspil om det her berømte serviceeftersyn af den offentlige sektor.

(Kort bemærkning).

Ole Glahn (RV):

Nu vil jeg gerne lande debatten i landsby- og landdistrikterne igen og spørge hr. Hans Kristian Skibby, om ikke hr. Hans Kristian Skibby mener, at det er et problem for landsbyer og landdistrikter, hvis man mister forsamlingshuset, hvis man mister biblioteket, hvis man mister skolen, for det handler jo om, at man mister nogle mødesteder, nogle steder, man kan være sammen om.

Hr. Hans Kristian Skibby lagde meget vægt på foreningslivet, og foreningslivet er tit organiseret omkring nogle af de her steder, f.eks. forsamlingshuset. Der er forældrebestyrelser på skolen. Vil det ikke forringe kvaliteten på landet, hvis man får lukket mange af disse enheder?

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Nu synes jeg jo, at det, der er vigtigt at pointere i den her diskussion, er, at en lang række af de spørgsmål, som der bliver stillet, bl.a. af hr. Ole Glahn, er nogle spørgsmål, som principielt ikke hører hjemme i den her diskussion, altså netop spørgsmålet om forsamlingshuse, biblioteker og skolestruktur osv. Det er nogle ting, som ligger til forvaltning ude i kommunerne decentralt, og det er ikke noget, som Folketinget egentlig skal blande sig ret meget i, andet end hvis man vurderer samlet set, at noget går meget, meget skævt.

Nogle af de steder, hvor vi ser at nu har man nedlagt gamle saneringsmodne forsamlingshuse, er faktisk nogle af de steder, hvor man så til gengæld har bygget kulturhuse eller musikhuse eller andre huse til gavn og glæde for kommunernes borgere. I min egen hjemkommune, som tidligere hed Tørring-Uldum, og som nu hedder Hedensted Kommune, har vi faktisk valgt, at nu

skal vi nedlægge forsamlingshuset i Tørring by, hvor jeg bor, og så får vi i stedet for et stort kulturhus, som koster, jeg tror, det er 37 mio. kr. Det kan man vel ikke ligefrem sige er noget, der går ud over den lokale service til kommunen og byens borgere.

(Kort bemærkning).

Ole Glahn (RV):

Nu spurgte jeg sådan set ikke ordføreren, om det her var en statslig opgave eller en kommunal opgave. Jeg tog simpelt hen udgangspunkt i livet i landsbyen og landdistriktet.

Så henviser ordføreren til, at servicen nok er blevet bedre, hvis man laver et stort kulturhus. Det tror jeg altså ikke at man vil opleve i en landsby, hvis man har måttet betale prisen for, at den støtte, der hidtil er givet til forsamlingshuset, og det, der hidtil er gået til biblioteket, er flyttet over til en central enhed. Jeg tror, at det er meget vigtigt, at der netop er disse samlingssteder i lokalsamfundene.

Kl. 18.00

Det vil sige, at hr. Hans Kristian Skibby faktisk mener – sådan forstår jeg svaret – at det er bedre for landsbybeboerne, at der laves nogle store centrale enheder, hvor man får nogle fin-kulturelle oplevelser, og så kan dilettanten og folkedansen sådan set gå fløjten. Er det det, hr. Hans Kristian Skibby mener?

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Jeg tillod mig at give et eksempel fra en by, som jeg selv kender, fordi jeg bor i den, hvor vi faktisk får et forsamlingshus, der er fire gange så stort og meget mere moderne og mere handicapvenligt, og som dermed kan tilbyde langt, langt bedre rammer. Det er oven i købet et forsamlingshus, som ligger i den samme by. Det er ikke noget med, at vi flytter en service væk fra nogle og giver den til andre. Så jeg kan ikke se, at argumentet holder der.

Men jeg vil gerne understrege, at Dansk Folkeparti selvfølgelig ikke har noget imod, at kommunerne understøtter små forsamlingshuse. Jeg kunne næsten sige: Hvorfor skulle man dog ikke gøre det? Jeg har da også indtryk af, at kommunerne har en stor interesse i at blive ved med at gøre det. Men det er ikke noget, som vi fra Folketingets side bør blande os i overhovedet. Det er altså et lokalpolitisk anliggende, og det er en lokal økonomisk disponering, som vi sådan set bare skal tage til efterretning.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Nu er det vel i hvert fald rigtigt, at Dansk Folkeparti og hr. Hans Kristian Skibby har blandet sig i den måde, det kommunale bliver organiseret på, forstået på den måde, at man har gennemført en kommunalreform, som man er meget stolt af.

Jeg vil så bare spørge hr. Hans Kristian Skibby, om det ikke er rigtigt, at en af konsekvenserne af den kommunalreform jo er, at der gennemføres nedlæggelse af skoler i landdistrikterne og nedlæggelse af biblioteker i landdistrikterne i et endnu højere tempo end hidtil. Det kan vel næppe være til fordel for livet i landdistrikterne.

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Det er et vanskeligt spørgsmål at svare på, for jeg kan jo ikke svare på, hvorfor Ringkøbing Kommune eksempelvis vælger at nedlægge tre lokale centralskoler. Det er måske noget, man ville have gjort alligevel. Det er måske noget, der er kommet på grund af en større diskussion i det nyvalgte byråd; det skal jeg ikke gøre mig klog på. Jeg vil blot sige, at det er noget, der er en lokal vurdering og en lokal beslutning, og det vil jeg til enhver tid forsvare.

Jeg mener faktisk, det er den rigtige måde, man bidrager til udviklingen på, at man lægger så meget af kompetencen og beslutningsprocessen ud decentralt, og at vi så kun laver nogle overordnede rammer, som sikrer en fornuftig disponering rent økonomisk og forvaltningsmæssigt. Det er sådan set også det, vi gør med hensyn til den kommunale styrelseslov, hvor vi jo hele tiden sikrer, at kommunerne har kompetence til og mulighed for at lave udvikling decentralt.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Men når der nu gennemføres strukturændringer, der fører til, at der etableres større enheder, og landdistrikterne og landbysamfundene af den grund måske får mindre mulighed for at udøve indflydelse, og når der, allerede inden det sker, bliver sagt fra flere forskellige sider, at det også handler om at sikre, at man kan gennemføre såkaldt upopulære beslutninger om at nedlægge skoler osv., fordi man er længere væk fra dem, det handler om, bør Dansk Folkeparti så ikke tage ansvaret ved at sige: Vi har lavet en ny struktur, der fører til, at det bliver nemmere at

nedlægge skoler og biblioteker og dermed også nemmere at tømme landdistrikterne for indhold?

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Jeg vil sådan set tage udgangspunkt i det svar, som hr. Erling Bonnesen gav på et lignende spørgsmål, nemlig at mange af de steder, hvor man vælger at lave strukturændringer med hensyn til bibliotekstilbuddene, primært er nogle steder, hvor man så har valgt at sige: Det er også vigtigt, at vi tilbyder den rette service til de folk, som efterspørger informationer.

Det er jo altså sådan med hensyn til det traditionelle, gamle bibliotek, at der sker noget nyt i dag; det er informationsalderen, vi lever i, og det betyder også, at de folk, som efterspørger videnadgang osv., er nogle, der stiller større krav, end man gjorde tidligere.

Derfor er man nødt til i kommunerne at tænke på, hvordan man bedst muligt udnytter den ressource, man har, og det synes jeg faktisk kommunerne samlet set har været rigtig gode til. Jeg ser ikke nogen grund til, at vi i dag skal gøre det til et stort problem, at vi har et decentralt styre.

Jeg ved godt, at det ikke er så rart for Enhedslisten, fordi de har så få folkevalgte i mange af kommunerne, men det skal vel ikke give anledning til, at vi her i Folketinget skal bruge tiden på at lave detailstyring og detailregulering.

(Kort bemærkning).

Kirsten Brosbøl (S):

Jeg synes, det er lidt fantastisk gang på gang i dag at høre, at ordførerne fra de borgerlige partier overhovedet ikke anerkender, at der kan være nogle negative konsekvenser af kombinationen af, at man fra Folketingets side har besluttet – og ordførerne må jo anerkende, at det er noget, der er besluttet af Folketinget – at man skulle have en kommunalreform, og så regeringens udgiftsstop over for kommunerne. Anerkender ordførerne ikke, at det kan have nogle konsekvenser for de rammer, som kommunerne må prioritere inden for, og at det derfor også har skabt nogle problemer i forhold til nogle gange at måtte prioritere mellem nogle meget ubehagelige beslutninger, f.eks. lukning af skoler og skolebiblioteker?

KL 18.05

Anerkender ordføreren ikke, at det ikke udelukkende har været ud fra en faglig vurdering af, at det godt kunne være, at man kunne få nog-

le bedre biblioteker osv., men også ud fra nogle økonomiske rammer, og at det gør, at det faktisk er rigtig, rigtig vanskeligt ude i kommunerne i øjeblikket?

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Jeg har i hvert fald stor tiltro til, at de aftaler, som Folketinget og regeringsflertallet indgår med Kommunernes Landsforening, bliver overholdt, og at de indgår mellem to parter og ikke kun af én part. Jeg har da tiltro til, at de folk, som sidder i KL's bestyrelse, er folk, der har et vist kendskab til det politiske arbejde og til, hvordan man indgår et forlig. Og jeg har også indtryk af, at fru Kirsten Brosbøl har en vis indsigt i, hvem der sidder i KL's bestyrelse.

Jeg synes faktisk, at det er ganske sundt for et demokrati, at vi netop indgår økonomiske aftaler med kommunerne en gang om året og dér sikrer kommunerne og selvfølgelig giver de enkelte medlemskommuner mulighederne til at udvikle deres enkelte lokalsamfund ud fra de økonomiske rammer, der er til rådighed.

Men det er jo ikke ét stort tagselvbord. Derfor har man netop muligheden for at indgå en økonomisk aftale, som er bindende for begge parter, og der har jeg sådan set stor tiltro til, at netop den form for forlig også fremover vil blive anvendt.

(Kort bemærkning).

Kirsten Brosbøl (S):

Nu synes jeg, at ordføreren lidt ignorerer, at der også er fremtrædende medlemmer af KL, f.eks. KL's formand, der jo er Venstremand – det er ordføreren godt bekendt med – som også har udtalt sig kritisk i forhold til f.eks. udgiftsstoppet. Der er jo rigtig mange kommuner, som har været på banen for at sige, at det er helt urimelige betingelser, de har at arbejde under. Og det, jeg gerne vil have at ordføreren anerkender, er, at det også kan have nogle konsekvenser for prioriteringer i forhold til landdistrikterne. For det er jo landdistrikterne, vi diskuterer i dag.

Så jeg synes bare, det er væsentligt at få understreget og også få Dansk Folkepartis erkendelse af, at det altså også har nogle konsekvenser ude i landdistrikterne i de nye kommuner, som nu ikke bare har byer, men også har landdistrikter, som de skal tage højde for; de skal sikre, at alle borgerne har et ordentligt serviceniveau i alle områder af de nye store kommuner. Det synes jeg bare ville klæde Dansk Folkeparti at an-

erkende, og det er der som sagt fremtrædende personer, også borgmestre fra V og K, der har været ude at kritisere, og det synes jeg bare at ordføreren skulle anerkende.

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Fru Kirsten Brosbøl må altså meget undskyldes, men jeg har svært ved at se, hvad det egentlig er, ordføreren har af kritik i det spørgsmål, der bliver stillet.

Netop i min ordførertale var jeg jo inde på vigtigheden af, at de her aftaler, som kommunerne indgår, også sikrer, at det lokale selvstyre er forankret på en måde, som gør, at man tager hensyn til lokale råd, og at man tager hensyn til måske at få nedsat landdistriktsudvalg, som også får en vis økonomisk ramme eller en vis politisk indflydelse. Eventuelt kan der sidde politikere i landdistriktsudvalgene, sådan som der gør i nogle kommuner, således at der bliver en fin kobling mellem politikere og beslutningstagerne og så over til de folk, som er primus motor for små lokalsamfund.

Det synes jeg faktisk fungerer. Jeg har indtryk af, at det fungerer godt i kommunerne, og så har jeg meget svært ved at forstå, hvorfor jeg skal stilles et spørgsmål om, om ikke jeg synes, at det går skidt eller forkert. Jeg har faktisk den diametralt modsatte holdning, netop at der er mange ting, som går rigtig, rigtig godt. Og der er jeg så også fuld af forståelse for, at det er noget, som kan irritere oppositionen en dag som i dag.

Formanden:

Tak til hr. Hans Kristian Skibby. Så er det hr. Allan Niebuhr som ordfører.

Allan Niebuhr (KF):

Jeg vil starte med at sige tak til hr. Kristen Touborg for den her forespørgselsdebat. Hr. Kristen Touborg begrundede jo forespørgslen med, at SF sådan med jævne mellemrum gerne vil rejse den her debat for ligesom at holde regeringen til illden. Der vil jeg sige, at det er vi da glade for, for det er rart, at vi med jævne mellemrum får lov til at fortælle om den succesoplevelse, vi mener det er at arbejde med landdistrikterne.

Når jeg har det udgangspunkt, er det jo netop, fordi – som jeg også sagde i mine spørgsmål til hr. Kristen Touborg – at det kan vi se, når vi gør status over, hvad har vi gjort, siden vi overtog regeringen i 2001. Og det er jo ikke så lidt endda. Så det var ikke tomme ord, når ministe-

ren sagde, at nu ville vi gøre noget for landdistrikterne.

Vi har gjort rigtigt meget for landdistrikterne, men – og der er et men – vi er ikke færdige endnu. Der er meget mere, der kan gøres for landdistrikterne. Det må ikke være nogen sovepude, at det går godt. Men vi er på rette vej, og der sker utrolig meget positivt derude; det kan man jo se af landdistriktsredegørelsen, som er forelagt af indenrigsministeren. Der er allerede sket rigtig meget derude, og med landdistriktsprogrammet, som vi vedtog sammen med Dansk Folkeparti og regeringen, satte vi jo også midler af til, at vi kan foretage os endnu mere ude i landdistrikterne.

Kl. 18.10

Men lad os så lige slå fast en gang for alle: Vi skal ikke blive ved med kun at se på økonomien, for det er jo ikke kun økonomi, der skaber væksten og initiativerne ude i landdistrikterne.

For det første er det jo en stor opgave for kommunerne – indenrigsministeren var inde på det før – at få lavet en landdistriktspolitik i den enkelte kommune og få fortalt, hvad man vil med yderområderne i den enkelte kommune.

For det andet er det en opgave for kommunerne også at være med til at skabe vækst ude i de enkelte landsbyer.

Jeg kan huske fra min tid som borgmester, at der, hvor ildsjælene var, var der, hvor tingene skete; det var der, hvor der virkelig kom gang i tingene. Og man kunne jo aldrig nogen sinde finde på at gå hen og lukke et forsamlingshus eller fjerne baggrunden for et dilleantteater, hvis ildsjælene virkelig opererede i området. Så det er jo et spørgsmål om at tage initiativer og have engagement, og at man i den enkelte kommune kan fortælle, hvad det er, man ønsker.

Her kommer så LAG'erne ind i billedet, de lokale aktionsgrupper, som kan være med til at skabe nye initiativer, ny vækst, ny dynamik ude i yderområderne. Der har vi været med til at afsætte en del midler – nogle vil måske sige for få og prøve at komme med en begrundelse.

Det er fair nok, at vi ikke var enige om, at vi ikke skulle frigive hele det beløb, der var udmeldt fra starten af, i år 2007 og år 2008. Men vi har en tro på, at LAG'erne ikke ville kunne komme helt så meget på plads og få helt så mange projekter sat i værk, og så mener vi, at det vil være forsvarligt at nøjes med et mindre beløb, som stadig væk er mere end dobbelt så stort, som det var, da vi overtog det. Men hver en krone, som vi har nedsat det med – og jeg gentager

det gerne, for det er åbenbart stadig væk ikke trængt ind alle steder – hver en krone, vi har taget fra de 1,1 mia. kr., er stadig væk penge, der står klar til brug frem til 2013.

Jeg vil gerne sige i forbindelse med landdistriktsprogrammet, at der gjorde vi meget ud af at sørge for, at der blev skabt muligheder for vækst i landdistrikterne, bl.a. til at fastholde mindre brug i form af mulighed for at starte økologisk landbrug, få støtte til økologi; det ville vi meget gerne støtte op om.

Men det havde så også en omkostning – det skal jeg sige her klart og tydeligt – og den vil komme til at indgå i vores forhandlinger, når vi skal forhandle videre fra 2009 og fremefter; omkostningen er, at det i første omgang skete på bekostning af penge til miljø. Jeg vil sige meget klart – det har jeg også sagt til fødevarerministeren i forhandlingerne – at vi brugte midlerne på at sikre økologi og fødevarer, men at vi har et efterslæb med hensyn til miljøet, som så vil komme til at blive mærkbart i årene fremover.

Jeg synes, at der er al mulig grund til at prøve at fjerne den der negativitet og tussmørkestemning, som oppositionen ønsker at lægge over landdistrikterne. Jeg synes, der er al mulig grund til at tro på, at der er en fremtid også i landdistrikterne. Der er en fremtid ikke alene med de midler, men ved hjælp af de midler, som vi har afsat til det her, og så med de kræfter, der ligger ude i de lokale områder, for vi vil under ingen omstændigheder prøve at trænge ind på det kommunale selvstyre.

Det kommunale selvstyre er for os en meget, meget vigtig faktor, og det er også derude, initiativerne og de gode ideer kommer; dem finder vi ikke herinde. Vi kan skabe nogle begyndende rammer for det, men det at udfylde rammerne sker altså ikke herinde på Christiansborg. Det sker derude, hvor tingene er forskellige; man har forskellige ønsker, alt efter om man er på Bornholm, i Nordjylland eller på Fyn. Alle mulige forskellige steder har man tanker og ideer, og de skal da vokse og have lov til at gro derude. Der er da ikke noget, vi skal pådutte dem. Vi skal bare skabe de begyndende rammer, og jeg synes, at landdistriktsredegørelsen har vist, at det er der al mulig grund til at tro at vi er på vej til at lykkes med.

Vi er ikke færdige, men vi sidder ikke på armene, vi er stadig væk interesseret i, at der skal ske endnu mere, og at der skal være mere lighed i hele landet – om man bor i byen eller man bor på landet.

Kl. 18.15

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg forstod på hr. Allan Niebuhr, at vi ikke skulle være kedede af, at pengene til landdistrikterne ikke bliver brugt de næste 2-3 år, fordi de så bagefter skal bruges til landdistrikterne. Men så sagde hr. Allan Niebuhr også, at der skulle bruges ekstra penge til miljø. Betyder det, at hr. Allan Niebuhr i virkeligheden siger til landdistrikterne, at de midler, der er til at udvikle landdistrikterne, bliver der ikke flere af i fremtiden, fordi vi skylder noget på miljøområdet, og det skal landdistrikterne betale for?

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Nu blander man nogle ting sammen. Altså, de penge, som LAG'erne er blevet stillet i udsigt til lokale initiativer, er målrettede midler, og det er også LAG'erne, der vil få de penge i de kommende år. Men der er jo andre penge, der skal deles rundt, bl.a. i forbindelse med den ekstra indsats, vi nu har gjort på økologiområdet.

Lad os nu se, hvor meget og hvor kraftigt der bliver grebet til de her penge. Men vi har jo sagt, at vi i hvert fald ikke vil stå i vejen for en økologisk igangsætning eller indsprøjtning. Det ved jeg også at der var flere fra oppositionen der var meget interesseret i i starten af de forhandlinger, vi havde. Og vi synes, det var helt fair, at vi prøvede at gå den der vej, men der er jo ingen tvivl om, at forligspartierne skal se tingene efter fremover, og derfor vil vi selvfølgelig dér se på, at miljøet stadig væk har et efterslæb, og det vil vi ikke glemme.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Men det betyder jo også, at når hr. Allan Niebuhr siger, at det godt nok næsten kun er halvdelen af midlerne, der kommer til udbetaling til landdistrikterne nu, men at det skal man ikke være ked af, for man får flere i fremtiden, så passer det jo ikke, for hr. Allan Niebuhr har selv besluttet sig til, at de ekstra midler, der er, skal bruges til at indfri nogle miljøforpligtelser, som Danmark har. Og det betyder, at man ude i landdistrikterne lige så godt kan indstille sig på, at der ikke bliver flere penge, end der er de næste 3 år. De ekstra penge, der kommer derefter, har hr. Allan Niebuhr allerede disponeret over til miljøhensyn.

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

De 1,1 mia. kr., som LAG'erne er stillet i udsigt, er der stadig væk, også selv om vi har skåret dem ned til 638 mio. kr. i 2007 og 2008. De penge bliver der ikke rørt ved.

Med hensyn til de penge, der mangler op til de 1,1 mia. kr. – om jeg så må sige – har vi med velberåd hu sagt, at dette mener vi er en fornuftig måde at gøre tingene på. Det kan vi være uenige om, men det er vores valg, og det står vi ved. Så kan man jo i oppositionen have en anden mening om det. Men de penge, der ligger imellem de 638 mio. kr. og op til de 1,1 mia. kr., rører vi ikke ved; det er stadig væk penge, der er målrettet til LAG'erne, også i tiden fra 2009 til 2013.

(Kort bemærkning).

Ole Glahn (RV):

Hr. Allan Niebuhr var inde på økologien, og jeg hørte, at hr. Allan Niebuhr sagde, at det var noget, man fra konservativ side gerne ville prioritere senere. Hr. Allan Niebuhr ved jo, at der er mulighed for i 2008 at se på den frivillige modulation, og at man måske i Danmark tilføjer midler fra den direkte støtte til landbruget over til frivillig modulation. Kan jeg tage det som udtryk for, at man ad den vej vil tilføre ekstra midler til landdistrikterne og den specielle produktion, som er bæredygtig, og som er dyrevelfærdsmæssigt rigtig, nemlig den økologiske? Der er faktisk også en stor efterspørgsel på de varer. Kan jeg forvente det fra konservativ side?

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Det er jo et af de der spørgsmål, som hr. Ole Glahn godt kendte svaret på, inden han rejste sig og stillede det.

Det er ikke regeringens ønske at indføre frivillig modulation. Vi vil meget gerne være med til, at der bliver skåret i landbrugsstøtten i EU, men det skal ikke ske på nationalt plan, det skal ikke ske for de enkelte lande. Vi vil ikke være med til at lave konkurrenceforvridning i forhold til dansk landbrug. Så frivillig modulation – det har vi sagt mange gange; vi har haft debatter om det, vi har haft forespørgsler om det – er ikke med i vores program, vi har sagt nej tak til at indføre frivillig modulation. Så det har ingen gang på jorden, så længe den her regering sidder.

(Kort bemærkning).

Ole Glahn (RV):

Nu kan det jo også finansieres på anden måde. Det var det, den forrige spørger var inde på, nemlig at man tager nogle af de her midler, som i dag er fordelt, og så flytter dem over til fremme af et bestemt miljøhensyn eller miljømæssigt bæredygtige produktioner, og det kunne økologierne jo være. Er det så det, man vil?

Kan man forvente, at Det Konservative Folkeparti vil arbejde for, at der bliver flyttet flere midler over til økologien og til en bæredygtig produktion og miljøvenlig indsats i det hele taget ud af de midler, der er i dag? Og hvor skal de så tages fra, hvis man vil flytte dem over til det område?

Kl. 18.20

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Det, jeg prøvede på at sige før, var, at vi godt vil se på udviklingen inden for økologien i de her startår. Vi har givet området en kickstart, vi har givet det en indsprøjtning. Lad os nu se, hvor mange nye økologer der melder sig på banen.

Men det skal stå lysende klart, at vores holdning til det her ikke er, at vi skal understøtte økologerne fra nu af og i al evighed. Det her er en opstart til nye økologer, der ønsker at starte op, for med den efterspørgsel, der er efter økologiske produkter, må det altså være sådan, at det økologiske landbrug kan klare sig selv på markedsvilkår. Det skulle jo gerne være sådan, at den efterspørgsel, der er efter gode varer, som økologien jo står for, også må betyde, at det økologiske landbrug, når det er kommet igennem opstartsfasen, er klar til at klare sig på markedsvilkår. Der er jo ligesom ikke nogen baggrund for at blive ved med at sige, at vi skal have mere økologi, hvis økologerne ikke kan klare sig selv, når vi har hjulpet dem i gang.

(Kort bemærkning).

Kirsten Brosbøl (S):

Jeg synes, det sidste svar var interessant, og jeg har også hørt hr. Allan Niebuhr fremkomme med det her synspunkt tidligere. Jeg er bare lidt nysgerrig efter at vide, hvad der ligger i, at hr. Allan Niebuhr siger, at vi jo ikke skal støtte dem sådan for evigt. Hvad er det, Det Konservative Folkeparti forestiller sig der skal ske med økologistøtten? Er det omlægningsstøtten, der ikke

skal være der mere? Hvad er det for en udvikling, som hr. Allan Niebuhr forestiller sig i forhold til støtten til økologi? Det synes jeg kunne være interessant at få belyst.

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Det er jo netop omlægningsstøtten, vi stadig væk ønsker at bruge. Vi ønsker at få økologerne til at komme i gang, så det er netop omlægningsstøtten, vi ønsker at bruge. Men når økologerne så er i gang, mener vi, at de må kunne klare sig selv på markedsvilkår med de gode og sunde produkter, de har på markedet, for der er enormt stor efterspørgsel efter økologiske varer. Det vil sige, at når den efterspørgsel er der, må det også betyde, at man kan klare sig på markedsvilkår, når man er kommet i gang.

Men selve igangsætningen er jo netop den, vi ønsker, og det er der, vi gerne vil se på: Hvordan går det nu de første par år? Bruger man de midler, vi har afsat til det? Er der nok, der ønsker at komme i gang? Jeg har jo også hørt signaler om, at der er nogle, der ligesom begynder at trække følehornene til sig, fordi det er besværligt at starte op.

Men lad os nu se, hvordan udviklingen er her i 2007 og 2008, og så tager vi den derfra.

(Kort bemærkning).

Kirsten Brosbøl (S):

Så der ligger ikke noget konkret forslag fra Det Konservative Folkeparti til en ændring i forhold til den støtteordning, vi kender i dag på økologiområdet? Det er bare det, jeg er nysgerrig efter at vide, for jeg har som sagt hørt det nogle gange, og jeg synes, det er en anelse bekymrende, at man sender det signal i en periode, hvor jeg tror der er rigtig mange som føler at der virkelig er behov for en satsning på økologiområdet.

Der er fortsat en række barrierer, som gør, at der, som ordføreren ganske rigtigt siger, er nogle, som stadig har trukket følehornene lidt til sig, og derfor synes jeg, det er en lidt underlig melding at komme med, at vi nu heller ikke skal støtte for meget, for de må også kunne klare sig selv osv.

Så jeg vil bare gerne have bekræftet af den konservative ordfører, at der ikke er nogen planer fra De Konservatives side om at ændre den støtteordning til økologi, som vi kender i øjeblikket.

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Jeg synes, det er fantastisk godt, at der er nogle, der omlægger til økologi. Jeg har stor sympati for økologisk landbrug. Men jeg vil bare advare imod, at man går hen og bliver så fanatisk for økologi, at man ligesom begynder at kaste en mørk skygge over det konventionelle landbrug. For det konventionelle landbrug er der jo ikke nogen der er i tvivl om må klare sig på markedsvilkår, når de er i gang. Hvorfor skulle man så ikke kunne stille det samme krav til økologerne, at de også på samme vis – ligesom det konventionelle landbrug – kan klare sig i fremtiden?

Derfor vil vi under ingen omstændigheder være med til at lægge hindringer i vejen for eller begynde at lægge ekstra byrder over på det konventionelle landbrug.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Ordførerens bemærkning om, at traditionelt landbrug jo skal klare sig på markedsvilkår, kan man måske tage med et gran salt, når man tænker på, at der er sådan 7-8 mia. kr. i tilskud fra EU til dansk landbrug. Så er det måske lige flot nok at sige, at det traditionelle danske landbrug skal klare sig på markedsvilkår.

Det får mig frem til mit spørgsmål, for når hr. Allan Niebuhr taler så varmt om, at regeringen og Dansk Folkeparti vil give en vældig økonomisk indsprøjtning til økologi i form af omlægningsstøtte, kunne jeg da sådan set godt tænke mig at vide sådan størrelsesmæssigt: Hvad er det egentlig, den konservative ordfører snakker om i penge, f.eks. pr. hektar? Hvad er det egentlig for en fantastisk stor satsning, man gør med hensyn til omlægningen? Det vil jeg gerne have en lidt nærmere redegørelse for.

Kl. 18.25

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Det konventionelle landbrug må klare sig på markedsvilkår, men det er da klart, at der er landbrugsstøtte. Det har vi jo heller ikke lagt skjul på at der er. Det ligger jo helt klart. Men den støtte, der er, er der jo også til økologerne. Jeg siger bare, at vi skal passe på, at vi ikke begynder at bygge så meget støtte op omkring økologerne, at vi begynder at udhule konkurrenceevnen for det konventionelle landbrug.

Vi har ikke noget imod, at man tager landbrugsstøtten, men det skal gøres på EU-plan, og det er jo blevet sagt ved flere lejligheder.

Så vil jeg godt lige sige omkring støtten til økologerne, at det jo var helt klart, at selv økologerne havde svært ved at holde armene nede over det landdistriktsprogram, som vi fik strikket sammen, fordi der var ganske gode muligheder for at få omlægning til økologisk landbrug. Og der synes jeg, vi kan være stolte over og tilfredse med, at selv økologerne syntes, at vi havde lavet et udmærket program.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Nu tror jeg, økologernes udbrud omkring landdistriktsprogrammet først og fremmest skulle ses i relation til, at de havde tænkt, at det blev værre; de havde set, at regeringen oprindeligt havde spillet ud med større nedskæringer end dem, der kom. Jeg tror nok, man skal være opmærksom på, at det er i det lys, økologernes reaktion skal ses.

Men jeg fik ikke noget svar på: Hvor meget er det egentlig forholdsmæssigt, at regeringen satter så voldsomt i omlægningsstøtte, når man vil lægge om? Sammenlignet med, hvad man ellers får i EU-støtte, hvad er det for en stor satsning, regeringen gør på økologiområdet? Altså, som jeg lige sagde, mener jeg sådan set, at regeringen skar ned på den årlige støtte efterfølgende.

Den konservative ordfører snakker meget om omlægningsstøtten som den store satsning. Kunne vi ikke få lidt kroner og øre på, hvad det egentlig er for en satsning, vi snakker om?

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Det er jo sjovt, for når jeg hører hr. Kristen Touborgs udlægning af optimismen, mindes jeg engang, jeg talte med en ældre landmand nede, hvor jeg bor. Jeg siger til ham: Dit korn står sgu da godt, hvad? Hvortil han svarer: Jamen nu slår roerne jo nok fejl.

Det er ligesom den måde, man ser det på, hvor man har svært ved at acceptere, at der er noget, der bliver lavet godt, fordi man helst vil kaste det her meget negative signal over det, vi er i gang med.

Når jeg siger, at vi ønsker at give mulighed for, at økologer kan lægge om, er det da klart, at det er et godt signal, vi sender til økologerne; de får mulighed for at få omlægningsstøtte. Og så er det vores holdning, at når de så er kommet i

gang, må det altså være muligt, at de driver deres forretning på markedsvilkår. Det må da være det, der kommer ud af, at der er en efterspørgsel efter de produkter, de producerer.

Formanden:

Jeg betragter bandeordet som et citat.

Tak til hr. Allan Niebuhr, og så er det hr. Ole Glahn som ordfører.

Ole Glahn (RV):

I Det Radikale Venstre har vi den opfattelse, at det er vigtigt, at vi som politikere er med til at skabe den fremtid, der skal være for borgerne, og det gælder altså også for den fremtid, der skal være for de ca. 40 pct. – tallet afhænger af, hvordan man gør det op, men en tidligere ordfører var inde på, at det er ca. 40 pct. – af den danske befolkning, der bor i mindre bysamfund, i landsbyer og så i landdistrikter. Det er altså lidt under halvdelen af befolkningens levevilkår, vi taler om i dag.

Vi mener, at når man diskuterer landdistrikternes og landsbyernes vilkår, skal man være meget opmærksom på, at der foregår en udvikling i samfundet, som måske kunne sammenlignes lidt med at køre i bil med 100 km/t. i en bestemt retning, og at vi så fra Folketingets side prøver at sætte ressourcer ind, som svarer til at køre i bil med 60 km/t.

Så vi når aldrig den udvikling, som angriber landsbyerne, og som betyder, at man funktionsudtømmes i landsbyerne. Der lukker dagligvarebutikker, der lukker skoler, der bliver færre samlingspunkter, foreninger går ned, fordi beboerne har mindre fællesskab. De orienteres mod andre aktiviteter end dem, der er i landsbyerne.

Det er et produkt af udviklingen, og jeg står ikke her og siger, at vi kan lave det om med et håndslag eller med en stor indsats, men der er nogle af tingene, vi burde kunne gøre noget ved.

Vi ser også, at der nedlægges tre landbrug om dagen. Vi ser, at landbrugene koncentrerer sig i stadig større enheder. Vi oplever, at der er en stor efterspørgsel efter økologiske varer, men vi oplever, at folketingsflertallet herinde ikke vil være med til at sikre, at signalet fra Folketingets side er, at vi ønsker, at dansk landbrug omlægges til økologi, og at vi gerne ser, at man gør det hurtigt, og at det er noget, man kan regne med i dansk landbrug.

Derfor får man en større omlægningsgrad end det, vi har oplevet sidste år, hvor vi faktisk har set en tilbagegang. Jeg tror, at en stor del af årsagen til tilbagegangen er, at de, der skal lægge om, dels synes, det er besværligt, og dels er usikre på, om det her er noget, der holder. Og hvis vi fra Folketingets side siger, at vi gerne vil have, at det her bliver udviklingen i dansk landbrug, både af hensyn til miljøet og af hensyn til dyrevelfærden – men også og ikke mindst af hensyn til den stigende efterspørgsel, der er på økologiske varer – vil flere lægge om.

Så er vi ved kernen i den her sag. Der er jo sådan set tre niveauer, når vi taler om udviklingen i landsbyer og landdistrikter. Der er det niveau, vi står på her, og som er det overordnede niveau, hvor vi kan være med til at lægge nogle rammer og nogle betingelser for, f.eks. hvordan landbruget skal udvikle sig, f.eks. hvordan ejerskabsformer skal udvikle sig, f.eks. hvordan skatteforhold og andet skal udvikle sig, og også hvordan et landdistriktsprogram skal være. Og så er der det kommunale niveau.

Kommunerne er nu blevet større, og det mener vi i Det Radikale Venstre er en god udvikling, men man skal være opmærksom på, at i og med at kommunerne er blevet større, vil den måde, man tænker på i landsbyen, og den måde, man tænker på i de nye, større kommunalbestyrelser, gradvis ændre sig. Derfor er alle udsagn om, at kommunalreformen har været en succes, også for de mindre bysamfund og landdistrikterne, endnu for tidlige at komme med. Det vil vi først kunne udtale os om i løbet af en 3-4-5 år, for det, der psykologisk sker, er jo også, at man tænker i større enheder. Et eksempel er, at man animeres til større enheder. Et eksempel er, at kommuner, der har valgt at lægge forskellige faglige dele af den kommunale administration ud til de gamle råduse, nu kan lave undersøgelser, der viser, at de kan spare rigtig mange penge ved at centralisere. Og det er jeg ikke i tvivl om. Hvis man centraliserer, bliver det typisk i en købstad. Hvis det er en kommune, der består af en 3-4-5 kommuner, hvor de 2-3 af dem er tidligere landkommuner, vil rådhuset og administrationen formentlig blive placeret i den store by. Det betyder alt andet lige, at motivationen til at bosætte sig i den større by vil være større, for så kan man cykle på arbejde, og det kan der være meget fornuft i. Men når vi taler om livet og bosætningen på landet, kan det komme til være et element, som fremmer en koncentration. Det er bare et eksempel, jeg giver.

Jeg sidder selv som kommunalpolitiker. Jeg kæmper imod det her, men jeg synes, at jeg oplever hos mange af mine kolleger, at de mere og mere tænker i de større enheder og i fordelene ved det. Vi hørte et udmærket eksempel tidligere i debatten på, at forsamlingshuse jo kunne blive erstattet af kulturhuse, og så ville servicen blive bedre for borgerne.

Der mener jeg, at de af os, der har oplevet landsbysamfundenes kvaliteter – og det har jeg jo i høj grad – er ved en afgørende skillevej. Her lærer man hinanden at kende som mennesker, ikke i kraft af at man har et skæbnefællesskab gennem nogle arbejdsrelationer, men ved at man har et fritidsfællesskab, hvor man synes, det er vigtigt, at man ikke bedømmer hinanden, sætter etiketter på og derefter putter hinanden ned i nogle kasser, hvorefter man har orden på sine omgivelser, men hvor man bedømmer hinanden på, hvordan man hver især er til at være med i det sociale og civile samfund, som eksisterer i mange landsbyer – ikke på grund af den udvikling, jeg har beskrevet, men på trods af den udvikling.

Men der er grænser for, hvor længe ilden i ildsjæle kan brænde, hvis de oplever nederlag på nederlag; hvis de oplever det værste, man kan opleve, nemlig at når de kalder til møde, kommer der ikke nogen, fordi de andre beboere er ligeglade med de problemstillinger, man rejser. Hver lever sit eget liv, og det vil sige, at samfundet er blevet til et migselsamfund, og det er den største trussel, vi står over for i de små samfund og i landdistrikterne.

Hvad kan vi så gøre herinde? Jeg er enig i, at de, der først og fremmest skal gøre noget ved det, er beboerne selv. Men de kan ikke gøre det alene, og derfor er det vigtigt, at kommunerne, som det har været nævnt, tager nogle initiativer, og det har de større kommuner måske bedre mulighed for. Jeg er meget enig i, som indenrigsministeren sagde i sin redegørelse, og som jeg i øvrigt gerne vil takke for, at vi jo ikke kan vide, hvordan udviklingen var gået med hensyn til nedlæggelse af små biblioteker og skoler, hvis ikke vi havde lavet kommunalreformen. Jeg er enig i, at det, der afgør det, er de økonomiske forhold, og jeg har ingen forestilling om, at de forhold havde været bedre. Tværtimod havde de nok været værre i de mindre kommuner, end de er i de større kommuner.

Men kommunerne har et ansvar, og det har vi altså også her i Folketinget. Jeg vil endnu en gang efterlyse, at regeringen og vi her i Folketin-

get laver en plan for, hvordan vi mener, dansk landbrug skal udvikle sig, hvordan vi mener, erhverv skal udvikle sig på landet, for det er kernen i dynamikken i landområderne og i landsbyerne, at der er et erhvervsliv, som på en eller anden måde interagerer med de beboere, der er på stedet.

Kl. 18.35

Jeg mener også, det er meget vigtigt, at den plan indeholder elementer om, hvordan man gerne vil have, at økologisk landbrug skal udvikle sig. Det er ikke tilstrækkeligt at lade markedet afgøre det alene. Vi har gode eksempler på, at vi ikke på vindmølleområdet ville have været verdens førende land innovationsmæssigt, teknologi- og videnmæssigt, hvis ikke vi havde satset på det, som vi gør nu.

Det er helt klart, at hvis ikke vi satser på landbrugsvarer med høj grad af kvalitet indbygget, så udelukker vi nogle kæmpe muligheder. Hvis vi stadig væk først og fremmest vil konkurrere på prisen, bliver vi udkonkurreret af østlandene. Nu ser jeg, at man også opfordrer danske landmænd til at investere helt ovre i Østen, altså i Kina og andre steder, og lave produktioner der. Der er arbejdslønningerne meget lavere, og hvis vi fortsat skal have en dansk landbrugsproduktion, skal det være produkter med et højt kvalitativt indhold, med en høj grad af oplevelse, og det vil sige, at vi skal satse på dyrevelfærd, vi skal satse på bæredygtig produktion, og vi skal satse på, at det foregår sådan, at produkterne kan dokumenteres at være sunde.

Alle de her betingelser opfylder efter vores opfattelse økologisk landbrug. Derfor mener jeg, at regeringen og flertallet i Folketinget burde komme med en plan for, hvordan vi gerne vil udvikle økologisk landbrug, fordi det kan være med til at sikre udviklingen for dansk erhverv og for Danmark miljømæssigt osv. og også være med til at skabe liv på landet.

Vi anerkender, at der sker en udvikling på landet, som også gavnes af det program, som er lavet for landdistrikterne. Vi anerkender, at der er kommet flere midler, end der tidligere har været til det her område, men jeg siger også, at det ikke er nok. Der er kommet flere midler, og det synes vi da er godt, men det er ikke tilstrækkeligt.

Vi synes, det er godt, at der er kommet flere penge til området. Der er bl.a. taget nogle gode initiativer i landdistriktsprogrammet, men jeg kan nu godt være lidt betænkelig ved den måde, disse lokale aktionsgrupper bliver organiseret

på, fordi jeg kan frygte, at der bliver for langt fra de lokale landsbyforeninger og de lokale foreninger til det overordnede organ, som nu vil blive meget præget af, at der er politikere og der er store interesseorganisationer repræsenteret. Men vi må jo følge den udvikling og se, om det kommer til at gå så galt.

Jeg ønsker ikke at stå her og signalere pessimisme. Jeg mener, det er vigtigt, at vi bliver ved med at tro på, at vi kan gøre noget for at ændre den udvikling, der foregår i landsbyerne, men det kræver altså, at vi tør sætte os nogle mål og skaffer nogle midler til at nå de mål.

Et af de områder, vi også mener det er vigtigt at vi ser på, er ejerskabsformer, at vi måske prøver at revitalisere andelstanken og prøver at se på, om ejerskab til både landbrug og også andre former for erhverv kan fremmes, så man derved kan kompensere for kreditforeningernes noget større tilbageholdenhed med at garantere for og give lån til virksomheder, der vil etablere sig i landområderne.

Til sidst vil jeg sige, at jeg også mener, at det er meget vigtigt, at landbefolkningen får undervisning i, hvordan man bruger nettet og it, for en ting er, at man forhåbentlig meget snart får adgang til det, men det er også vigtigt, at man så også ved, hvad man skal bruge det til, og det er faktisk en kendsgerning, at der er en del, der ikke ved det i dag.

(Kort bemærkning).

Erling Bonnesen (V):

Nu hæftede jeg mig jo ved, at ordføreren også kerede sig meget om udviklingsmulighederne i de helt små byer og landdistrikter. Det er vi meget enige i i Venstre. Ordføreren var også inde på, at der skulle gøres noget mere, at der skulle være nogle gode, stærke rammer for at støtte op om det, og også på, at der skulle sættes flere penge af. Sådan var det i overskriftform.

Vi har jo fået konstateret, at vi nu har sat danmarkshistoriens største satsning på landdistriktsområdet i gang med flest mulige initiativer – 16 afsnit med mange forskellige pinde – og med de største budgetter nogen sinde. Budgetterne er faktisk så store, at man ikke en gang kan nå at bruge dem her i år 1 og 2. Derfor har man overført nogle fra år 1 til år 2.

Op så lige præcis til pointen i spørgsmålet: Nu er der lagt nogle rammer med store budgetter, bolden er spillet ud i lokalsamfundene, og vi har bedt om et indspil på det. Er det faktisk ikke

en meget god måde at gøre det på i stedet for at sige: I skal gøre det og det og det? For det ville jo faktisk være boomerangen igen med detailstyring. Er det ikke bedre, at vi prøver at sige: Nu har vi skabt forudsætningerne, nu er det jeres tur til at prøve at komme med ideerne?

(Kort bemærkning).

Ole Glahn (RV):

Jeg er slet ikke i tvivl om, at disse midler, som kommer ud, vil være med til at skabe liv på landet i forhold til, at vi ikke var kommet med de midler, og jeg sagde også i min tale, at jeg anerkender, at der er blevet sat flere midler af. Det, jeg siger, er, at med hensyn til den udvikling, der foregår med afvikling af fritidsfællesskaber på landet, samlingssteder osv., er det her ikke tilstrækkeligt, og det gøres ikke med penge alene.

Kl. 18.40

Det er derfor, jeg siger, at vi her fra Folketingets side skulle gå ind og lægge en strategi og opstille nogle målsætninger for, hvordan vi f.eks. ønsker, at landbruget skal udvikle sig, for, hvordan vi f.eks. ønsker at ejerskabsformer kan nyudvikles i landområder, ligesom vi har gjort det tidligere, og være inspiratorer for, at lokale kan komme til at virke. For et landområde og en landsby uden levende arbejdspladser, der også skal integrere lokalbefolkningen, er et meget tamt lokalsamfund.

(Kort bemærkning).

Erling Bonnesen (V):

Tak for svaret. Jeg vil godt prøve at spørge ordføreren: Er det ikke lige ved at være en lille smule selvmodsigende? Tak for anerkendelsen af, at der nu er sat mange gode ting i gang, både organisatorisk, programmæssigt og pengemæssigt i det program, vi kører frem med nu, men det lyder en lille smule selvmodsigende, når ordføreren så også siger, at vi skal gøre sådan, sådan og sådan.

Vi har rent faktisk erfaring for, hvis vi nu sådan lidt mere præcist holder os til forsamlingshusene, som ordføreren er inde på, at de steder, hvor der står nogle gode, lokale ildsjæle bag, hvor aktiviteterne er, og hvor ideerne er, får de jo netop lige præcis passet godt på forsamlingshuset, får det renoveret, får det malet, får det udbygget, sådan at de kan holde alle de lokale fester der. De steder, hvor man kan og vil, gør man det jo.

(Kort bemærkning).

Ole Glahn (RV):

Jeg sagde i mit indlæg, at der er tre niveauer i det her: Der er det lokale niveau, der er det kommunale niveau, og der er det statslige niveau. Jeg er fuldstændig enig i, at det lokale niveau bærer det her, og at man vil kunne udnytte de muligheder, der er.

Det, jeg siger, er, at vi mangler noget. Vi mangler en klar politik fra Folketingets side for, hvad man vil med hensyn til landbrugsudviklingen, med hensyn til erhvervsudviklingen, med hensyn til ejerskabsformer osv. Det er noget, der ligger herinde. Vi er med til at skabe nogle rammer for, hvordan man skal leve ude på landet.

Jeg mener, at den udvikling, der i øjeblikket foregår i landbruget, er til skade for livet på landet. Jeg mener, det er til skade for livet på landet, at man har lov til at udstykke landbrug, som man køber op, ned til to ha. Jeg mener, de burde være langt større, sådan at mange af de folk, der bor i byerne, kunne købe en ejendom og få nogle erfaringer med landbruget. Det ville give et meget bedre samkvem mellem professionelle landmænd og fritidslandmænd.

Formanden:

Tak til hr. Ole Glahn. Og så er det hr. Per Clausen som den sidste ordfører i rækken.

Per Clausen (EL):

Jeg deler for så vidt fuldstændig den optimisme, som indenrigsministeren gav udtryk for. For man kan jo sige meget, men det er da en kendsgerning, at for hver dag der går, kommer vi en dag nærmere den dag, hvor vi får en ny regering. Med den viden er der jo al mulig grund til at bevare optimismen og håbet.

Jeg synes også, det har været spændende at læse denne landdistriktsredegørelse, som jo er en publikation med en meget smuk forside og mange gode og interessante tabeller. To af dem afslører jo, at hvad angår beskæftigelsen i udkantssområderne og i landdistrikterne, skete der et dramatisk fald, da regeringen trådte til i 2002, og man må konstatere, at ud fra de tal, der foreligger her, er situationen i landdistrikterne og udkantssområderne stadig væk ringere, hvad angår beskæftigelsen, end den var i 2002. Det siger jeg uden at have nogen som helst større trang til at rose tidligere regerings indsats for landdistrikterne, men det er bare for at understrege, at

der altså er nogle ganske alvorlige udfordringer med hensyn til landdistrikterne.

Hvis man så ser på udviklingen, kan man vel konstatere uden at gå nogen alt for nær, at både når det handler om skoler, og når det handler om biblioteker, bliver der år efter år færre af dem, og det sker ikke mindst i landdistrikterne og i landsbyerne, at de nedlægges.

Nu har det jo lidt været sådan, at man nævner situationer fra nogle kommuner, man kender til, og det kan der jo ikke generaliseres så meget ud fra. I Aalborg kan man konstatere, at bogbussene blev nedlagt, hvor der var bogbusser. Der, hvor der var små biblioteker, lavede man så bogbusser, og så var det vistnok meningen, at der skulle have været nogle penge til forbedringer på det store bibliotek inde i selve centrum af byen. Det blev der så ikke så meget af.

Kl. 18.45

Jeg tror, at man skal være meget opmærksom på, at det der med, at skoler og biblioteker og andre ting forsvinder fra landsbyerne og fra landdistrikterne, ikke bare betyder, at det bliver mindre attraktivt at bo i områderne for dem, der skulle slå sig ned derude, fordi det jo faktisk på mange måder er en belastning, både tidsmæssigt og på anden måde, hvis man skal bruge tid og ressourcer til at sørge for, at ens børn bliver transporteret frem og tilbage, men at der faktisk også forsvinder arbejdspladser i området.

Det, som går igen, når man snakker med folk, der bor i landdistrikter og i mindre byer, er jo, at disse offentlige institutioner ikke bare er vigtige, fordi de servicerer og er med til holde liv i det kulturelle liv og det folkelige liv i lokalområdet, men at de også er i stand til faktisk at sikre, at der kommer skatteydere til området og ofte mennesker, som har overskud til og muligheder for at gå ind og være de her ildsjæle, som man taler så meget om.

Jeg tror sådan set, at det, at der findes lokale arbejdspladser, også med et kulturelt og uddannelsesmæssigt indhold, betyder meget for, at man også trækker ildsjæle til sig og har de steder, hvor de her aktiviteter kan foregå.

Så kan man sige, at det jo bare er en udvikling, der er forløbet gennem de senere år, og betyder kommunalreformen så noget for den? Det er rigtigt, som hr. Ole Glahn sagde, at det jo var noget tidligt at konkludere i hvert fald på sådan et egentlig videnskabeligt grundlag, hvordan det går, selv om de ting, vi hører ude fra kommunerne, ikke er positive. Men der er jo efter min opfattelse ikke nogen tvivl om, at konse-

kvenserne af at lave større kommuner er, at mindre samfund får mindre indflydelse, får mindre mulighed for at sætte den politiske dagsorden og kan risikere at få en dårligere repræsentation i det politiske system.

Netop i den situation ville det være oplagt, ikke at staten gik ind og besluttede, hvor mange biblioteker og hvor mange skoler der skulle være i den enkelte kommune og i de enkelte landsbyer, men at den gav de mennesker, der bor i landdistrikter og landsbyer, nogle bedre demokratiske muligheder. Det kunne være ved, at man f.eks. sikrede, at lokalråd, landsråd havde høringsret; at de havde mulighed for at få sat ting på dagsordenen på et byrådsmøde; at de havde mulighed for at sige, at nogle beslutninger skulle udsættes, fordi de mente, at de havde så vidtrækkende betydning, at der var brug for en større borgerlig debat.

Ja, man kunne måske endda forestille sig, hvilket jo selvfølgelig ville være til besvær, at der var den mulighed, at man ikke sådan kunne nedlægge skoler, uden at beslutningen gik hen over et kommunalvalg, sådan at den kunne træffes i to på hinanden følgende byråd. En lang række initiativer kunne man tage, som ville sikre mennesker, der bor i landdistrikter og landsbyer, større demokratisk indflydelse, større mulighed for at udøve den magt, som de så har. Det har man valgt ikke at gøre.

I stedet for har man jo – og det er måske meget illustrativt – her i Folketinget vedtaget en lov, som sikrer, at den nødværgeforanstaltning, som man kunne ty til, hvis ens lokale blev lukket, nemlig at man kunne etablere en friskole, nu er blevet besværliggjort og udstyret med en ekstra forsinkelse. Og når man vedtager sådan en lov, vistnok på opfordring fra KL, er det jo, fordi kommuner rundt omkring vil have nogle bedre muligheder for at nedlægge skoler uden at risikere, at beslutningen undergraves efterfølgende.

Så for mig er der ingen tvivl om, at uanset hvad godt man siger om udviklingen i landdistrikterne, er der en tendens i retning af, at kommunale og andre kulturelle og undervisningsmæssige tilbud langsomt, men sikkert bliver fjernet fra landdistrikter og landsbyer.

Det andet element er så den erhvervs-mæssige centralisering. Det er jo markedskræfterne, som er de dominerende og afgørende i et samfund som det danske, og her er det jo helt indlysende sådan, at hvis man kigger på udviklingen inden for de erhverv, der tidligere har været dominerende i landdistrikterne og landsbyerne – land-

brug og for dens sags skyld også fiskeri – så er der jo i de sidste 20-30-40 år sket en ekstrem centralisering. Og det er jo den centralisering og udvikling, man må stille spørgsmål om hvorvidt man ønsker at ændre.

Der er det jo så Enhedslistens synspunkt – og i en vis udstrækning også de øvrige partier i oppositionens opfattelse – at når man nu faktisk bruger meget store beløb på årligt at understøtte landbruget, er det besynderligt, at vi ikke i stedet for bare at hælde disse midler ud, i virkeligheden sådan lidt tilfældigt, så bruger dem til at udvikle et landbrug i overensstemmelse med det, der er vores politiske målsætning og vores ønske.

Det skal forstås sådan, at vi, hvis vi faktisk har et ønske om at udvikle et landbrug, hvor dyrevelfærd står i centrum, hvor vi sikrer, at der er en lokal forarbejdning af de produkter, der kommer fra landbruget, faktisk mener det alvorligt, når vi siger, at vi ønsker at reducere transporttiden for levende dyr og så også omlægger vores støtte til landbruget sådan, at pengene går til at udvikle et landbrug, som fungerer i balance med natur og miljø, og som sikrer, at der er den maksimale lokale beskæftigelse både i landbrugsproduktionen og i den forarbejdning af produkterne, der sker.

KL 18.50

Det ville jo være fuldstændig oplagt at bruge midlerne primært til det formål, og det siger jeg på Enhedslistens vegne, for vi har sådan set ikke nogen fast beslutning om, at de midler, vi i dag tilfører landbruget, nødvendigvis skulle fjernes fra landbruget, vi siger bare, at pengene efter vores opfattelse burde bruges til at støtte en udvikling, som gavner den udvikling, vi gerne vil have i landdistrikterne.

Det interessante her er, at der jo, næsten ligegyldigt, hvilket område vi taler om, gives flere penge ud end nogen sinde. Jeg har sådan hørt en tre-fire gange i dag i forskellige samråd og alt muligt andet, at vi bruger flere penge end nogen sinde. Jeg har bare lyst til at sige, at jeg sådan set også har flere penge end nogen sinde. Så det, at man bruger flere penge end nogen sinde på et område, er jo ikke nødvendigvis udtryk for nogen egentlig prioritering.

Derimod er det udtryk for en prioritering, når man har valgt ikke at bruge 1,1 mia. kr. om året på landdistrikterne, men har valgt at bruge 638 mio. kr. de første 3 år, og så er argumentet, at man bruger pengene bagefter. Men som det jo meget klart fremgik af bl.a. den konservative

ordførers indlæg her i dag, er det slet ikke sikkert, hvad de penge skal bruges til, for man skubber jo på vandmiljøområdet og på en lang række andre områder nogle miljøforpligtelser, som der ikke er afsat midler til, foran sig.

Der er planen – sådan forstår jeg det i hvert fald – at når man så om 3 år skal til at bruge rigtig mange ekstra penge på landdistriktsområdet, vil befolkningen ude i landdistrikterne konstatere, at pengene ikke går til at skabe udvikling og vækst i landdistrikterne, men at pengene kommer til at gå til at opfylde de miljømæssige forpligtelser, som det ikke er lykkedes gennem bevillinger på Miljøministeriets område at skaffe penge til.

Det er jo det, der er det sørgelige ved det her, at man skubber nogle ting foran sig og foregøgler folk, at det bliver bedre i fremtiden, mens man i virkeligheden formentlig ikke vil bevæge sig ud over det støtteniveau, som man vil ligge på i de kommende 3 år, hvis det handler om udvikling i landdistrikterne, og det er det, vi snakker om.

Formanden:

Tak til hr. Per Clausen. Vil indenrigs- og sundhedsministeren have ordet for at afslutte første runde? (*Ophold*). Nej.

Hr. Kristen Touborg som ordfører i anden runde.

Kristen Touborg (SF):

Jeg skal bare takke for debatten. Det har vel ikke været en debat, der har bragt de to fløje i Folketinget så forfærdelig meget tættere på hinanden. Det har været kendetegnende, at regeringen og støttepartiet står meget fast på, at kommunalreformen også er den helt store gevinst for landdistrikterne. Vi andre har vel så prøvet på at påvise de store udfordringer, de store mangler, som vi anser kan gå hen og blive temmelig store problemer i landdistrikterne, for tingene hænger jo meget sammen.

Den kommunale økonomi er og bliver jo det store, afgørende element. Det er jo det, der har betydning for serviceniveauet, ikke mindst i landdistrikterne, med risiko for skolenedlæggelser, plejehjemslukninger m.v. Jeg synes vel, at noget af det, der er mest behov for i forbindelse med landdistriktsområdet og støtteordningerne, er, når der bliver en revision i planperioden, at få en omfordeling af de midler, der bliver brugt til

landbrugsrelaterede projekter og projekter for de ca. 700.000, som bor i landdistrikterne, men som ikke direkte har relation til landbruget.

Jeg synes, at det var tankevækkende, at den konservative ordfører ganske ærligt faktisk sagde, at vi nu skubber nogle penge foran os. De bliver så udbetalt hver en krone, som han sagde, men han ville jo ikke afvise, at de godt kunne gå til andre formål i landdistrikterne end lige det, man sådan umiddelbart har i tankerne.

Kl. 18.55

Det er sagt, at Venstre og Konservative og Dansk Folkeparti har lagt meget vægt på kommunalreformen som det, der skal være den store redning. Jeg er meget, meget enig i hr. Ole Glahns udsagn om, at det nok er for tidligt at vurdere, om kommunalreformen er en succes for landdistrikterne. Det er meget vanskeligt at udtale sig om på nuværende tidspunkt.

Jeg har hæftet mig ved, at vi i det rigtige liv nu ser mange skolenedlæggelser. Det er oven i købet sådan, at det jo er blevet lettere for kommunerne at nedlægge skolerne og undgå, at der oprettes andre.

Når vi nu ser alle de nedskæringer, skolelukninger, plejehjemslukninger osv., tror jeg ikke, det er, fordi vi har nogle kommunalbestyrelsesmedlemmer, som er onde mennesker. Jeg tror faktisk, det er, fordi de mangler penge til at få tingene til at hænge sammen.

Til sidst skal jeg sige, at jeg er meget enig med dem, der har snakket om, at ildsjæle er en forudsætning for, at der kan være liv på landet og at der kan ske noget i landdistrikterne. Jeg er enig i, at ildsjæle er nødvendige, men det gør jo ikke noget, at der også er nogle kroner at hente, sådan at ilden kan blive ved med at brænde. Det er nok en forudsætning for, at vi kan bevare de ildsjæle.

Jeg mener, det er meget vigtigt, at vi gør os klart, hvad der er vores mål med landdistrikterne, og at vi også gør os klart, hvad der er af midler til at nå målet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Formanden:

Afstemning om de fremsatte forslag til vedtagelse vil som nævnt finde sted i morgen.

Meddelelser fra formanden**Formanden:**

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 24. maj 2007, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 18.57
